

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 596/2018-73

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. januára 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu (sudca spravodajca) v konaní o prijatej sťažnosti obchodnej spoločnosti RADAS, s. r. o., Cabajská 28, Nitra, IČO 36546321, zastúpenej advokátskou kanceláriou TORA Legal, s. r. o., Laurinská 18, Bratislava, v mene ktorej koná advokátka a konateľka Mgr. Alexandra Čižmáriková, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obo 6/2017 z 18. októbra 2017 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obdo V 3/2018 z 31. mája 2018 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti RADAS, s. r. o., na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obdo V 3/2018 z 31. mája 2018 porušené boli.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obdo V 3/2018 z 31. mája 2018 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky j e p o v i n n ý uhradiť obchodnej spoločnosti RADAS, s. r. o., trovy konania v sume 598,26 € (slovom päťstodevät'desiatosem eur a dvadsaťšesť centov) na účet advokátskej kancelárie TORA Legal, s. r. o., Laurinská 18, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Vo zvyšnej časti ústavnej s'ťažnosti n e v y h o v u j e.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej s'ťažnosti, skutkový stav a argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. októbra 2018 doručená s'ťažnosť obchodnej spoločnosti RADAS, s. r. o., Cabajská 28, Nitra, IČO 36546321 (ďalej len „s'ťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Obo 6/2017 z 18. októbra 2017 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo V 3/2018 z 31. mája 2018, ktorou s'ťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie ním označených základných práv a slobôd.

2. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 596/2018-30 z 13. decembra 2018 prijal s'ťažnosť na ďalšie konanie a odložil vykonateľnosť uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo V 3/2018 z 31. mája 2018 v spojení s rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obo 6/2017 z 18. októbra 2017.

3. Z obsahu sťažnosti a jej príloh, ako aj z obsahu spisu Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Cbi 27/2010 vyplýva, že sťažovateľ sa ako žalobca v tomto konaní domáhal proti Mgr. Petrovi Zvarovi, správcovi konkurznej podstaty úpadcu Vodohospodárske stavby a. s. Nitra, Cabajská 28, Nitra, ako žalovanému (ďalej aj „žalovaný“) žalobou z 28. júna 2010 vylúčenia nehnuteľností zapísaných na liste vlastníctva [REDACTED] v katastrálnom území [REDACTED], a to parcely [REDACTED] – zastavané plochy a nádvoría s výmerou 705 m² (ďalej aj „pozemok“) a stavby [REDACTED] – administratívna budova postavená na tejto parcele (ďalej aj „stavba“, spolu ďalej aj „nehnuteľnosti“) zo súpisu majetku konkurznej podstaty z dôvodu, že nehnuteľnosti boli ku dňu vyhlásenia konkurzu na majetok Vodohospodárskych stavieb a. s. Nitra (ďalej aj „Vodohospodárske stavby“ alebo „úpadca“) vo vlastníctve [REDACTED], ktorý ich následne ako nepeňažný vklad spoločníka vložil do základného imania sťažovateľa. Žalobu o vylúčenie nehnuteľností zo súpisu majetku konkurznej podstaty podal sťažovateľ na základe výzvy konkurzného súdu z 5. mája 2010 v súdom stanovenej lehote.

4. Vodohospodárske stavby nadobudli pôvodne predmetné nehnuteľnosti spolu s ďalším majetkom od Fondu národného majetku Slovenskej republiky (ďalej len „fond“) na základe zmluvy č. 48/92 z 27. júla 1992 uzatvorenej podľa zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o veľkej privatizácii“) v rámci tzv. veľkej privatizácie. Dvoma kúpnymi zmluvami z 1. decembra 2000 Vodohospodárske stavby ako predávajúci previedli vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam na [REDACTED] ako kupujúceho. Predmetom prvej kúpnej zmluvy bol prevod vlastníckeho práva k pozemku za dohodnutú kúpnu cenu 387 750 Sk a predmetom druhej kúpnej zmluvy bol prevod vlastníckeho práva k stavbe za dohodnutú kúpnu cenu 6 766 204,30 Sk. V oboch kúpnych zmluvách sa zmluvné strany dohodli, že kúpna cena bude vyplatená na účet súdnej exekútorky JUDr. Edity Šupovej (ďalej len „súdna exekútorka“). Na základe žiadosti Vodohospodárskych stavieb vydal fond 31. augusta 2000 písomný súhlas s odpredajom (aj) týchto nehnuteľností za podmienky, že „výnos z tohto predaja - podľa znaleckých posudkov ohodnotený vo výške 4,8 mil. Sk – použije kupujúci (t. j. Vodohospodárske stavby, pozn.) na úhradu svojich záväzkov voči FNM SR“. [REDACTED] zaplatil kúpnu cenu za pozemok aj stavbu (spolu vo výške

7 153 954,30 Sk) na účet súdnej exekútorky. Vklad vlastníckeho práva v prospech [REDACTED] [REDACTED] bol riadne povolený.

5. Uznesením krajského súdu č. k. 6 K 105/01-87 z 23. júla 2001 bol na majetok Vodohospodárskych stavieb vyhlásený konkurz.

6. [REDACTED] na základe notárskej zápisnice NZ 178/02 z 3. mája 2002 vložil predmetné nehnuteľnosti formou nepeňažného vkladu do základného imania sťažovateľa.

7. Žalovaný odôvodnil zapísanie nehnuteľností do konkurznej podstaty tým, že kúpne zmluvy z 1. decembra 2000 sú absolútne neplatnými právnymi úkonmi pre ich rozpor so zákonom, a to s § 19a ods. 2, 3, 4 zákona o veľkej privatizácii. Tieto ustanovenia boli zavedené do zákona o veľkej privatizácii zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 190/1995 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 190/1995 Z. z.“), ktorý nadobudol účinnosť 14. septembra 1995. Tento zákon vo vzťahu k § 19a neobsahuje žiadne prechodné ustanovenie, a preto jeho účinky nastali odo dňa účinnosti tohto zákona. Z § 19a zákona o veľkej privatizácii vyplýva, že ďalší prevod privatizovaného majetku jeho nadobúdateľom inej osobe je až do splatenia celej kúpnej ceny s príslušenstvom a splnenia všetkých zmluvných záväzkov a povinností možný len s predchádzajúcim písomným súhlasom príslušného orgánu štátu a v prípade, ak je takýto súhlas udelený, nadobúdateľ privatizovaného majetku je povinný použiť takto získané prostriedky prednostne na úhradu svojich záväzkov voči ministerstvu (po zmene právnej úpravy voči fondu, pozn.) v zmysle uzavretej privatizačnej zmluvy (§ 19a ods. 3 zákona o veľkej privatizácii). Úkony vykonané nadobúdateľom v rozpore s týmito ustanoveniami a všetky na ne nadväzujúce úkony sú podľa § 19a ods. 4 zákona o veľkej privatizácii neplatné. Pokiaľ bolo v kúpnych zmluvách uzatvorených s [REDACTED] dohodnuté, že kúpna cena bude vyplatená na účet súdnej exekútorky, takáto dohoda je v rozpore s § 19a ods. 3 zákona o veľkej privatizácii, čo spôsobuje v súlade s § 19a ods. 4 zákona o veľkej privatizácii absolútnu neplatnosť kúpnych zmlúv. Kupujúci [REDACTED] mohol a mal vedieť, že v prípade, ak kúpna cena

nebude uhradená v prospech fondu, prevod nehnuteľností bude neplatný. Z dôvodu neplatnosti kúpnych zmlúv sa [REDAKOVANÉ] nikdy nestal vlastníkom predmetných nehnuteľností a absolútne neplatným je aj ich vklad do majetku sťažovateľa.

8. Sťažovateľ v konaní poukázal na to, že súhlas fondu na odpredaj časti majetku z 31. augusta 2000 sa týkal nielen odpredaja majetku [REDAKOVANÉ], ale aj spoločnosti KOVOSPOL NITRA, spol. s r. o. (ďalej len „Kovospol“), a tento súhlas bol podmienený tým, že minimálna požadovaná suma z predaja všetkých týchto nehnuteľností má byť spolu vo výške 4,8 mil. Sk. Vodohospodárske stavby z predaja týchto nehnuteľností plnili fondu sumou 11 801 460 Sk, o ktorú fond aj znížil svoju pohľadávku proti Vodohospodárskym stavbám z titulu zaplataenia kúpnej ceny z kúpnej zmluvy o predaji podniku, a teda došlo v uvedenej výške k úhrade záväzkov z privatizačnej zmluvy. Dňa 21. februára 2001 bola totiž uzatvorená dohoda o započítaní pohľadávok medzi fondom, Kovospolom a Vodohospodárskymi stavbami (ďalej len „dohoda o započítaní“), na základe ktorej došlo k zániku časti pohľadávky fondu proti Vodohospodárskym stavbám z nezaplataenej kúpnej ceny z kúpnej zmluvy o predaji podniku č. 42/1992 z 27. júla 1992 v celkovej výške 24 954 000 Sk do výšky 11 801 460 Sk, a to započítaním s pohľadávkou Vodohospodárskych stavieb proti Kovospolu na zaplataenie kúpnej ceny za predaj nehnuteľností dojednanej sumou 11 801 460 Sk, ktorú Vodohospodárske stavby súčasne postúpili fondu. Tým fond získal z predaja nehnuteľností, na ktorý udelil súhlas [REDAKOVANÉ] a spoločnosti Kovospol, namiesto sumy 4,8 mil. Sk požadovanej v súhlase udelenom Vodohospodárskym stavbám hodnotu 11 801 460 Sk. Pokiaľ [REDAKOVANÉ] uhradil kúpnu cenu 7 153 954,30 Sk v súlade s kúpnyimi zmluvami na účet súdnej exekútorke, tento postup bol dojednaný Vodohospodárskymi stavbami s fondom a išlo o plnenie za Vodohospodárske stavby na úhradu súdnou exekútorke vymáhaných pohľadávok vrátane pohľadávky Prvej komunálnej banky, a. s., zabezpečenej záložným právom k nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom prevodu v prospech spoločnosti Kovospol (po vykonaní úhrady banka vydala kvitanciu a došlo k výmazu záložného práva). Tieto nehnuteľnosti sa fond zaviazal previesť Kovospolu bez tiarch, ako to vyplýva aj z dohody o mimosúdnom urovnaní sporu uzatvorenej fondom a Kovospolom 21. februára 2001. Touto dohodou bol urovnávaný spor vzniknutý v dôsledku neplatnosti skoršej zmluvy

o predaji podniku fondom spoločnosti Kovospol a s tým spojených pohľadávok Kovospolu na náhradu škody a vydanie bezdôvodného obohatenia proti fondu. Sťažovateľ preto považoval kúpne zmluvy uzatvorené medzi Vodohospodárskymi stavbami a [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] za platné, v dôsledku čoho nehnuteľnosti nemali byť do súpisu konkurznej podstaty zapísané a majú byť z neho vylúčené.

9. Krajský súd (v poradí druhým) rozsudkom č. k. 9 Cbi 27/2010-451 z 23. septembra 2014 v spojení s opravným uznesením č. k. 9 Cbi 27/2010-557 zo 6. marca 2017 žalobu sťažovateľa zamietol. V konaní vypočul svedka [REDAKOVANÉ], podpredsedu výkonného výboru fondu, ktorý osobne podpísal súhlas s odpredajom majetku z 31. augusta 2000 a ktorý uviedol, že cena 4,8 mil. Sk uvedená v tomto súhlase predstavovala minimálnu cenu určenú znaleckým posudkom, za ktorú by mali byť tieto nehnuteľnosti odpredané a ktorá mala tvoriť minimálny výťažok v prospech fondu. Svedok [REDAKOVANÉ], predseda predstavenstva Vodohospodárskych stavieb, uviedol, že súdna exekútorka viedla exekúciu proti Vodohospodárskym stavbám, zablokovala všetky účty spoločnosti, a preto bolo po vzájomnom rokovaní medzi fondom a Prvou komunálnou bankou, a. s., dohodnuté, že Vodohospodárske stavby požiadajú fond o súhlas na odpredaj niektorých nehnuteľností. Súhlas bol udelený a minimálna požiadavka fondu na kúpnu cenu pri predaji bola vo výške 4,8 mil. Sk. Bolo dohodnuté, že výťažok z predaja bude poukázaný súdnej exekútorke, ktorá mala uhradiť všetky pohľadávky. Na základe návrhu fondu a banky bola po vzájomnom rokovaní podpísaná dohoda so spoločnosťou Kovospol a fondom, ktorou mali byť vzájomné záväzky všetkých troch vzájomne vysporiadané. Zástupca fondu, ako aj zástupcovia banky vedeli o tom, že kúpna cena bude poukázaná súdnej exekútorke. Vzájomnou trojdohodou mal byť vysporiadaný aj záväzok Vodohospodárskych stavieb voči fondu v sume 4,8 mil. Sk.

10. Krajský súd vec právne posúdil podľa § 19a zákona o veľkej privatizácii, ktorý sa podľa názoru krajského súdu vzťahuje aj na kúpne zmluvy uzatvorené Vodohospodárskymi stavbami s [REDAKOVANÉ] 1. decembra 2000, hoci zmluva č. 42/1992 o predaji privatizovaného podniku bola uzatvorená ešte 27. júla 1992. Krajský súd tento svoj názor odôvodnil tým, že toto ustanovenie je účinné od 14. septembra 1995 a pretože novela,

ktorou bolo zavedené, neobsahuje prechodné ustanovenia, podľa názoru krajského súdu „ide o normu, ktorá vykazuje znaky nepravej retroaktivity. O nepravú retroaktivitu môže ísť v prípade, že zákonodarca novým právnym predpisom s účinnosťou do budúca prinesie určité zmeny aj tých práv alebo povinností, ktoré vznikli za platnosti skoršieho zákona. Za prípustné sa považuje pokiaľ nová právna úprava zavádza do budúca nový režim a mechanizmus uplatnenia týchto práv alebo pokiaľ právam nadobudnutým za skoršej právnej úpravy priznáva odo dňa účinnosti neskoršej právnej úpravy nový obsah. V konečnom dôsledku nepôsobí nepravá retroaktivita do minulosti, ale akceptuje stav, ktorý nastal za skôr platnej a účinnej právnej úpravy, tento stav ale rieši až v čase účinnosti novej právnej úpravy.“.

11. Ďalej krajský súd v rozsudku č. k. 9 Cbi 27/2010-451 z 23. septembra 2014 uviedol, že sa „oboznámil s rozhodnutiami Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Obo/76/2012, 2Obo/6/2013 a 4Obo 65/2012. V uvedených konaniach Najvyšší súd SR, ako odvolací súd rozhodoval v skutkovo a právne obdobných veciach a dospel k právnemu záveru, že na základe trojdohody uzavretej medzi FNM, KOVOSPOL, Nitra, spol. s r. o., a úpadcom nedošlo k platnému započítaniu pohľadávky pretože započítavaná pohľadávka musí byť označená dostatočne určito tak, aby nebola zameniteľná s inou pohľadávkou. Dostatočná identifikácia pohľadávky ďalej slúži na to, aby medzi zmluvnými stranami nevznikali pochybnosti o tom aká pohľadávka, ako a kedy bola započítaná. Neurčitosť pohľadávky v zmluve po jej započítaní spôsobuje absolútnu neplatnosť zmluvy o započítaní podľa ustanovenia § 37 Obč. zák.. Predmetom uvedenej dohody neboli vzájomné pohľadávky medzi FNM a Vodohospodárskymi stavbami, a. s. Nitra, a preto nemohlo dôjsť k stretu vzájomných pohľadávok ako i k zániku pohľadávky FNM špecifikovanej v čl. I bod 3, uvedenej dohody, naviac pohľadávka započítavaná fondom t. j. 24.954.000,- Sk a príslušenstvo nie je určitá. Žiada sa tiež dodať, že nie je zrejmé z čoho sa skladá pohľadávka aj príslušenstvo a aká je jeho výška, či spôsob jeho určenia. Účelom zákona o veľkej privatizácii okrem iného bolo zabezpečiť zaplatenie kúpnej ceny privatizovaného majetku fondu, v dôsledku čoho nadobúdateľ privatizovaného majetku bol povinný použiť získané prostriedky z tohto majetku prednostne na úhradu svojich záväzkov voči fondu. Úkony vykonané nadobúdateľom v rozpore s touto povinnosťou a všetky naň nadväzujúce

úkony súd podľa ustanovenia § 19a ods. 4, zákona o veľkej privatizácii neplatné. Neplatnosť právnych úkonov súd skúma ex offo. Na základe uvedeného Najvyšší súd dospel k záveru že úpadca pri predaji privatizovaných nehnuteľností postupoval v rozpore s ustanovením § 19a zákona o veľkej privatizácii, nakoľko získanými finančnými prostriedkami prednostne neuhradil svoj záväzok voči fondu.“.

12. Krajský súd tak dospel k záveru, že sťažovateľ svoje vlastnícke právo k vylučovaným nehnuteľnostiam preukazuje neplatnými kúpnyimi zmluvami. Uviedol, že sa stotožnil s väčšinovým právnym názorom najvyššieho súdu v tom, že „*uvedená trojdohoda ktorou mali čiastočne zaniknúť záväzky úpadcu voči Fondu národného majetku SR je z dôvodu jej neurčitosti neplatná. Tým, že úpadca si prednostne nesplnil svoje záväzky voči fondu a to zaplatenie dohodnutej kúpnej ceny tak ako to predpokladá ustanovenie §19a zákona o veľkej privatizácii úkony vykonané úpadcom a všetky na ne nadväzujúce úkony sú neplatné. Vzhľadom na vyššie uvedené posúdil súd kúpnu zmluvu zo dňa 01.12. 2000, ktorou boli prevedené dotknuté nehnuteľnosti na kupujúceho [REDAKOVANÉ], ako neplatnú. Neplatný je teda aj vklad predmetných nehnuteľností do majetku obchodnej spoločnosti RADAS, s. r. o. Vzhľadom na vyššie uvedené súd žalobu zamietol z dôvodu, že neplatný právny úkon nemôže vyvolať v ňom uvedené následky, v dôsledku čoho nemožno žalobcu považovať za vlastníka predmetných nehnuteľností. Právny titul, na základe, ktorého žalobca žiadal vylúčenie predmetných nehnuteľností zo súpisu konkurznej podstaty úpadcu preto neobstojí.“.*

13. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ odvolanie. Namietal, že na daný právny vzťah nie je možné aplikovať § 19a zákona o veľkej privatizácii z dôvodu neprípustnej retroaktivity, pretože absenciu prechodných ustanovení novely vykonanej zákonom č. 190/1995 Z. z. nemožno vykladať svojvoľne v jeho neprospech a v rozpore s princípom právnej istoty. [REDAKOVANÉ] si splnil svoje povinnosti, v súlade s kúpnyimi zmluvami zaplatil kúpnu cenu v zmluve dojednaným spôsobom. Pri podpise zmlúv bol v dobrej viere v zápis v katastri nehnuteľností, z ktorého nevyplývali žiadne obmedzenia prevodu a nebol o nich úpadcom a ani iným subjektom informovaný. Na to, aby nastala absolútna neplatnosť predpokladaná v § 19a ods. 4 zákona o veľkej privatizácii, by muselo prísť súčasne

k porušeniu odsekov 2 a 3 ustanovenia § 19a zákona o veľkej privatizácii, keďže je zrejmé, že zákonodarca stanovil kumulatívnu podmienku použitím spojky „a“, a nie „alebo“. Pokiaľ bol prevod majetku realizovaný na základe súhlasu fondu, nemožno pokladať takýto úkon za neplatný iba preto, lebo nadobúdateľ nepoužil finančné prostriedky v súlade s § 19a ods. 3 zákona o veľkej privatizácii, pretože neboli súčasne splnené obidve zákonné podmienky. Občiansky zákonník navyše nepozná „dodatočnú“ neplatnosť právneho úkonu, ktorú by spôsobili okolnosti, ktoré nastali až po tom, keď bol právny úkon urobený. Jedným zo základných princípov výkladu zmlúv je priorita takého výkladu, ktorý nevedie k neplatnosti zmluvy, pred takým výkladom, ktorý vedie k neplatnosti, ak do úvahy prichádzajú obidva výklady. Je tomu tak preto, že neplatnosť zmluvy má byť výnimkou, a nie zásadou. Zákony nesmú byť interpretované v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti v dôsledku prílišného formalizmu. Zo správania sťažovateľa i Vodohospodárskych stavieb je zrejmé, že nechceli porušiť zákon, ale naopak, konali podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia tak, ako uvedeným zákonným ustanoveniam rozumeli, a tak, aby ich naplnili. Prípadná neplatnosť právneho úkonu by bola pre sťažovateľa nesporne nespravodlivá a príliš tvrdá. Sťažovateľ ani jeho predchodca žiadnym spôsobom nepochybili, splnili všetky svoje povinnosti vyplývajúce zo zmluvy a zákona, nehnuteľnosť v dobrej viere kúpili a desať rokov užívali. Ak niekto pochybil, bol to úpadca, a ten sa preto dnes nemôže dovolávať neplatnosti zmlúv z dôvodov, ktoré sám spôsobil. Rešpekt a ochranu autonómie vôle je potrebné považovať za elementárnu podmienku fungovania materiálneho právneho štátu. Nič nebránilo tomu, aby sa fond a Vodohospodárske stavby dohodli, ako má byť naložené s kúpnu cenou získanou z predaja nehnuteľností. Zákon o veľkej privatizácii nezakazuje fondu, aby sa prípadne dohodol s inými veriteľmi, že výt'azok z predaja bude medzi nimi rozdelený, t. j. že fond vydá súhlas s tým, že nie všetok výt'azok bude použitý výlučne len na úhradu záväzkov voči fondu. Z dohody o vzájomnom započítaní pohľadávok je zrejmé, že prostriedky získané z predaja nehnuteľností boli použité na úhradu záväzkov úpadcu voči fondu, i keď išlo o postúpenie nároku na zaplatenie kúpnej ceny z Vodohospodárskych stavieb na fond a následne započítanie záväzku fondu voči Kovospolu. V tomto kontexte je potrebné posudzovať aj dohodu o započítaní pohľadávok. Fond vedel o všetkých krokoch Vodohospodárskych stavieb a vedel aj o tom, ako budú finančné prostriedky z predaja

nehnutelností použité a rozdelené. To, že k postúpeniu a započítaniu pohľadávok došlo, potvrdzuje aj fakt, že fond neeviduje záväzok voči Kovospolu a znížil pohľadávku proti Vodohospodárskym stavbám o sumu 11,8 mil. Sk. Je irelevantné, z predaja ktorej nehnuteľnosti a akým spôsobom k splneniu tohto záväzku úpadcu voči fondu došlo, keďže je nesporne preukázané, že k splneniu záväzku v požadovanom rozsahu došlo. Navyše fond ako veriteľ si prihláškou z 19. septembra 2001 uplatnil proti úpadcovi pohľadávku vo výške 75 798 092,40 Sk vyplývajúcu zo zmluvy č. 48/92, a pritom je v tejto sume zahrnutý aj výnos, ktorý (ako kúpnu cenu) [REDACTED] zaplatil podľa vzájomnej dohody, pretože žalovaný poprel sumu 11 801 460 Sk a fond to nenamietal. Teda ide o duplicitu nárokov žalovaného plynúcu z už právoplatne zistenej pohľadávky s nárokom viažucim sa na zahrnutie predmetných nehnuteľností do súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu. Sťažovateľ poukázal ďalej aj na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Obo 44/2013 z 18. septembra 2014 v obdobnom spore týkajúcom sa rovnakého žalovaného, v ktorom najvyšší súd kúpnu zmluvu označil za platnú. Poukázal aj na rozsudok najvyššieho súdu v ďalšej veci sp. zn. 2 Obdo V 1/2014 z 28. apríla 2016, ktorým bolo potvrdené vo vzťahu k rovnakému žalovanému vylúčenie nehnuteľností nadobudnutých obdobným spôsobom ako v prejednávanej veci z konkurznej podstaty úpadcu.

14. O podanom odvolaní najvyšší súd rozhodol rozsudkom sp. zn. 1 Obo 6/2017 z 18. októbra 2017 tak, že rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil. Odvolací súd sa stotožnil s právnym posúdením veci súdom prvej inštancie a konštatoval, že na prevod predmetných nehnuteľností sa vzťahoval zákon o veľkej privatizácii, ktorého účelom (okrem iného) bolo zabezpečiť zaplatenie kúpnej ceny privatizovaného majetku fondu, v dôsledku čoho nadobúdateľ privatizovaného majetku bol povinný použiť získané prostriedky z tohto majetku prednostne na úhradu svojich záväzkov voči fondu. Zákon o veľkej privatizácii špecificky a prísnejšie upravuje podmienky nakladania s privatizovaným majetkom, ako aj dôsledky takých dispozícií s týmto majetkom, ktoré sú v rozpore s citovaným zákonom alebo ho obchádzajú. Z dôvodovej správy k novele zákona o veľkej privatizácii vykonanej zákonom č. 190/1995 Z. z. vyplýva, že § 19a zabezpečuje určitú ingerenciu fondu vo vzťahu k privatizovanému majetku nachádzajúcemu sa u nadobúdateľa, ktorý ešte nesplatil celú kúpnu cenu. Najvyšší súd sa stotožnil so závermi

krajského súdu o tom, že § 19a zákona o veľkej privatizácii dopadal aj na vec sťažovateľa, ako aj so záverom, že pre absolútnu neplatnosť zmluvy podľa tohto ustanovenia sa nevyžaduje súčasné naplnenie oboch podmienok (predchádzajúci súhlas s prevodom majetku a prioritné použitie výťažku na úhradu záväzku fondu), postačuje, ak je naplnená iba jedna z oboch podmienok, čo vyplýva zo systematického výkladu tohto ustanovenia. Pokiaľ sa zmluvné strany v kúpnej zmluve dohodli, že dohodnutá kúpna cena bude vyplatená na účet súdnej exekútorky, takýto postup bol v rozpore s § 19a ods. 3 zákona o veľkej privatizácii. Iný výklad by viedol k zmareniu účelu § 19a zákona o veľkej privatizácii. Odvolací súd sa stotožnil aj so záverom a dôvodmi súdu prvej inštancie, podľa ktorého na základe dohody o započítaní pohľadávok nedošlo k platnému započítaniu pohľadávky fondu proti Vodohospodárskym stavbám.

15. Rozsudok krajského súdu č. k. 9 Cbi 27/2010-451 z 23. septembra 2014 v spojení s rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obo 6/2017 z 18. októbra 2017 nadobudol právoplatnosť 29. novembra 2017.

16. Proti rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obo 6/2017 z 18. októbra 2017 podal sťažovateľ dovolanie, ktoré odôvodnil § 421 ods. 1 písm. a), b), c) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Tvrdil, že napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci a rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, ako aj od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Sťažovateľ poukázal na skutočnosť, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorou bola otázka, či § 19a zákona o veľkej privatizácii je kogentným ustanovením. Táto právna otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Zo žiadneho ustanovenia zákona o veľkej privatizácii nevyplýva, že by §19a mal byť ustanovením kogentným, od ktorého sa nemožno odchyliť. Nie je zrejmé, z čoho vychádzal odvolací súd, keď tvrdil opak o kogentnom charaktere tohto ustanovenia. Nič nebránilo tomu, aby sa fond a Vodohospodárske stavby ako dva súkromnoprávne subjekty dohodli, ako budú Vodohospodárske stavby nakladať s peňažnými prostriedkami, ktoré

získali z predaja predmetných nehnuteľností. Odvolací súd nesprávne posúdil aj dobromyseľnosť [REDAKOVANÉ] a odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe v tejto otázke. Sťažovateľ poukázal i na to, že rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obdo V 1/2014 z 28. apríla 2016 je nateraz jediným rozhodnutím prijatým dovolacím súdom, a pritom toto rozhodnutie dospelo k opačnému záveru oproti rozhodnutiu vo veci sťažovateľa.

17. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Obdo V 3/2018 z 31. mája 2018 dovolanie sťažovateľa odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako neprípustné, pretože sťažovateľ nešpecifikoval v dovolaní právnu otázku a neuviedol, ako by mala byť správne vyriešená, a teda dovolacie dôvody nevymedzil zákonom predpísaným spôsobom.

18. Uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo V 3/2018 z 31. mája 2018 nadobudlo právoplatnosť 30. augusta 2018.

19. Porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obo 6/2017 z 18. októbra 2017 sťažovateľ odôvodnil tým, že *„súd druhej inštancie prebral zjednodušený právny názor súdu prvej inštancie avšak z hľadiska právneho posúdenia skutkového stavu je odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu skratkovité, zjednodušené, opis skutkového stavu miestami zmätočný a odôvodnenie právneho posúdenia je tak následne nelogické a aplikácia a výklad právnej normy na skutkový stav rovnako v určitých častiach absentuje. Sťažovateľ v tejto časti poukazuje na to, že záver súdu druhej inštancie o neplatnosti kúpnych zmlúv vychádzal najmä z toho, že právny predchodca sťažovateľa uhradil v zmysle čl. III ods. 1 kúpnych zmlúv kúpnu cenu vždy na účet súdnej exekútorky, a to podľa odvolacieho súdu v rozpore s ustanovením § 19a ods. 3 zákona o veľkej privatizácii... súd druhej inštancie sa takmer vôbec nevyporiadal s argumentáciou sťažovateľa v podanom odvolaní... najmä opomenul jeho argumentáciu vo vzťahu k fondu ako súkromnoprávnemu subjektu, ktorému nič nebránilo osobitnou dohodou v súlade s princípom zmluvnej voľnosti modifikovať § 19a zákona o veľkej privatizácii (keďže už nešlo o prevod privatizovaného majetku, ale majetku,*

ktorý bol vo vlastníctve Vodohospodárskych stavieb)... Sťažovateľ namietal v podanom odvolaní, že do súdneho spisu bola založená dohoda o mimosúdnom urovnaní sporu medzi fondom a Kovospolom a odvolával sa na ňu. Rovnako sa v spise nachádzala aj dohoda o vzájomnom započítaní pohľadávok uzatvorená medzi fondom, Kovospolom a Vodohospodárskymi stavbami. Hoci sa napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v bode 48 zjavne formálne vysporiadava s odvolacími námietkami sťažovateľa vo vzťahu k uhradeniu pohľadávok – kúpnej ceny na podklade započítania, ktoré považuje za neplatné, akosi v odôvodnení absentuje tá skutočnosť, že toto započítanie bolo realizované v súvislosti s dohodou o mimosúdnom vyrovnaní, ktorá mu predchádzala a v kontexte ktorej je potrebné toto započítanie ako prejav vôle posudzovať a vykladať s ohľadom na § 266 ods. 1 a 3 Obchodného zákonníka. V dohode o mimosúdnom vyrovnaní sa v článku III ods. 1 výslovne uvádza, že fond sa zaväzuje vykonať všetko preto, aby pri riešení tohto sporu bola zabezpečená spoluúčasť Vodohospodárskych stavieb... a zároveň sa fond zaväzuje uzatvoriť s Vodohospodárskymi stavbami dohodu o vzájomnom započítaní pohľadávok, v ktorej započíta svoje pohľadávky voči Vodohospodárskym stavbám vzniknuté na základe uzatvorenej kúpnej zmluvy zo dňa 21. 2. 2001 s pohľadávkou Vodohospodárskych stavieb voči fondu vzniknutej na základe postúpenia pohľadávky voči Kovospolu. Následne sa tak skutočne stalo na základe trojstrannej dohody o vzájomnom započítaní... odvolací súd však mal za to, že k platnému započítaniu pohľadávok medzi fondom a Vodohospodárskymi stavbami nedošlo, keďže Vodohospodárske stavby nemali voči fondu v dohode uvedenú pohľadávkou a odvolací súd sa nestotožnil s argumentáciou sťažovateľa, že došlo k úhrade záväzku voči fondu vo výške 11 801 460 Sk z titulu započítania... ignoroval, že suma 11 801 460 Sk, ktorá predstavovala časť pohľadávky voči Vodohospodárskym stavbám prihlásenej v konkurze fondom ako veriteľom bola popretá práve z dôvodu dohody o vzájomnom započítaní pohľadávok... odvolací súd nesprávne posúdil dobromyseľnosť kupujúceho [REDAKOVANÉ] a to aj v rozsahu ústavou garantovaného práva vlastníť majetok... Princíp dobrej viery chrániaci účastníkov súkromnoprávných vzťahov je jedným z prejavov princípu právnej istoty... nadobúdateľovi vlastníckeho práva, pokiaľ toto právo nadobudol v dobrej viere, musí byť poskytovaná široká ochrana, pretože inak by si nikdy nemohol byť istý svojím vlastníctvom... samotný najvyšší súd nerozhodoval v skutkovo obdobných konaniach (excindačné žaloby) jednotne a poukazuje na rozsudok najvyššieho

súdu sp. zn. 5 Obo 44/2013, ktorý v konaní o vylúčenie veci zo súpisu podstaty totožného žalovaného, ale iného žalobcu, posúdil totožnú dohodu o vzájomnom započítaní ako platný právny úkon... Vzhľadom na rozdielnosť právnych názorov odvolací súd mal dostatočne odôvodniť, prečo nepovažoval dohodu o vzájomnom započítaní za platný právny úkon... odvolací súd sa obmedzil len na vybrané citácie z dohody o započítaní, plietol si jej zmluvné strany, opomenul vziať do úvahy dohodu o mimosúdnom vyrovnaní, ktorá jej predchádzala... Vzhľadom na rozmanitú spleť protichodných názorov najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu v skutkovo obdobných veciach, nejednotnosť pri posudzovaní platnosti totožných právnych úkonov, je z hľadiska naplnenia požiadavky materiálneho právneho štátu a právnej istoty o to nevyhnutnejšie, aby kvalita odôvodnenia súdneho rozhodnutia zodpovedala požiadavkám na dostatočné a relevantné odôvodnenie... najvyšší súd sa pritom v bode 54 napadnutého rozsudku odvolacieho súdu iba obmedzuje na konštatáciu protichodných rozhodnutí... Arbitrárnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu je tak daná absenciou súvislosti právnych argumentov a skutkových okolností, absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na skutkovo relevantné otázky.“.

20. Porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo V 3/2018 z 31. mája 2018 sťažovateľ odôvodnil tým, že «dovolacie dôvody - dôvody prípustnosti dovolania ako dovolateľ dostatočne určito a zrozumiteľne v dovolaní vymedzil v súlade s ustanoveniami CSP ako aj judikatúrou dovolacieho súdu... uviedol opis skutkových okolností súvisiacich s prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktorých sa excidenčná žaloba týkala na sťažovateľa a jeho právneho predchodcu a právne posúdenie účinkov týchto právnych úkonov. Dôkazy smerovali k právnym záverom, že kúpna zmluva nemohla byť absolútne neplatná z dôvodu konsenzuálneho rozhodnutia orgánov verejnej moci a dohody medzi predávajúcim v exekúcii, fondom, PKB, a.s., majoritným veriteľom, daňovým úradom a exekútorským úradom. Sťažovateľ právne argumentuje, že § 19a zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby... sa dotýka, iba účinkov právneho úkonu, nie predpokladov jeho vzniku. V závere sťažovateľ predkladá dôkazy o zabezpečení záväzkov voči fondu až do doby úplného uhradenia kúpnej ceny upísaním 100 % akcií spoločnosti

v prospech fondu... Konkrétne sťažovateľ poukazuje na časť III dovolania, kde z hľadiska vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle §421 ods. 1 písm. b) CSP výslovne uviedol, že „Rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorou bola otázka, či ust. §19a zákona č. 92/1991 Zb. o veľkej privatizácii je kogentným ustanovením. Táto právna otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená“. Tým sťažovateľ jednoznačne vymedzil zásadnú právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie vo veci samej, a ktorá ešte dovolacím súdom riešená výslovne nebola a teda nie je možné právne posúdenie tejto otázky konfrontovať či porovnať s jestvujúcou judikatúrou najvyššieho súdu. Aj keď najvyšší súd v napadnutom uznesení v bode 53 skutočnosť, že dovolateľ jednoznačne vymedzil dôvod prípustnosti podaného dovolania ignoruje, nelogicky sám cituje vybranú časť dovolania s vymedzením dovolacej otázky v bode 23 napadnutého uznesenia. Sťažovateľ v dovolaní ďalej uviedol, že odvolací súd posúdil ustanovenie §19a zákona o veľkej privatizácii ako kogentné ustanovenie tým, že zmluvné strany si nemôžu na základe svojej vôle povinnosti v ňom striktné dohodnuté modifikovať zmluvne. Uvedené právne posúdenie odvolacím súdom pritom nepochybne vyplýva z bodu 44 napadnutého rozsudku odvolacieho súdu. Sťažovateľka v dovolaní poukázala na to, že fond je právnická osoba zriadená zákonom, ktorá jediná výlučne, obligatórne, deetatizáciou nadobúda vlastníctvo ex lege, ktoré pred privatizáciou patrilo štátu. Ako súkromnoprávny subjekt, nepredáva majetok štátu, ale vlastný majetok, ktorý podľa čl. 20 ods. 2 Ústavy SR má rovnaký zákonný obsah a ochranu, ako vlastníctvo iných vlastníkov, (poukázal v dovolaní na nález ÚS sp. zn. Pl. ÚS 1/96, vyhlásený 21. 11. 1996 potvrdzujúci jeho argumentáciu) pričom jeho zmluvná voľnosť môže byť obmedzená (prelomená) len na základe zákona alebo zmluvného dojednania. Sťažovateľ v dovolaní poukázal aj na to, že: „Nie je zrejmé, z čoho vychádza odvolací súd, keď tvrdí opak o kogentnom charaktere ustanovenia § 19a zákona o veľkej privatizácii a že by sa fond s úpadcom nemohli dohodnúť na osobitnej úprave vzťahov medzi nimi o teda aj spôsobe a rozsahu použitia finančných prostriedkov získaných z predaja nadobudnutého majetku.“... Sťažovateľ poukazuje na časť IV podaného dovolania, kde na úvod uviedol: „Tvrdíme, že odvolací súd nesprávne posúdil aj dobromyseľnosť kupujúceho [REDAKOVANÉ] a následne aj žalobcu a právne posúdenia poskytnutia ochrany dobromyseľného nadobúdateľa a to aj v rozsahu ústavou garantovaného práva vlastníť majetok. Aj v tejto súvislosti sa domnievame, že sa jedná

o nesprávne právne posúdenie, keď sa odvolací súd pri posudzovaní dobromyseľnosti odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe...“ ... V časti VI. podaného dovolania (citované čiastočne v bode 25 napadnutého uznesenia) sťažovateľ vymedzil jednoznačne ďalší dovolací dôvod, a to, že dovolací súd nesprávne a v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou posúdil aj súlad výkonu práva správcu s dobrými mravmi, čím je potrebné v danom prípade rozumieť samotný zápis nehnuteľností do konkurznej podstaty, a to s odstupom takmer 10 rokov od ich prevodu. Podľa sťažovateľa je takýto postup správcu zneužívaním výkonu práva, výkonom práva šikanóznym a teda výkonom práva v rozpore s dobrými mravmi, ktorému nemožno poskytnúť právnu ochranu. Uvedené sťažovateľ zdôraznil v kontexte toho, že v danom prípade je potrebné upustiť od prílišného formalizmu a úzkostlivo lipnúť na litere zákona a je nutné zohľadňovať špecifické okolnosti a individuálne súvislosti konkrétneho prípadu tak, aby bolo dosiahnuté spravodlivé riešenie veci... Sťažovateľ s ohľadom na text dovolania má za to, že dovolací súd v rámci dovolacieho konania v rozpore so zmyslom a účelom inštitútu dovolania ako konania o mimoriadnom opravnom prostriedku na základe podaného dovolania účastníkom konania odmietol dovolanie sťažovateľa na základe dôvodov (absencia vymedzenia dovolacích dôvodov), ktoré sú prima facie v rozpore s obsahom podaného dovolania... Sťažovateľ však zdôrazňuje, že má za to, že dôvody prípustnosti dovolania v prejednávanej veci v zmysle §421 ods. 1 písm. a) b) c) CSP existovali a existujú a že tieto jednoznačne vymedzil v podanom dovolaní, ktoré má všetky náležitosti v zmysle ustanovení CSP, aby bolo spôsobilé na konanie pred dovolacím súdom... Tým, že najvyšší súd mal aplikovať a interpretovať ustanovenia § 432 ods. 1 a 2 v spojení s článkom 11 ods. 1 CSP a ustanovenie § 451 ods. 3 v súlade s článkom 3 CSP a teda v súlade s 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, avšak tieto aplikoval spôsobom, ktorý nezodpovedá ústavným požiadavkám na spravodlivý súdny proces a súdnu ochranu, porušil sťažovateľovo právo na spravodlivé súdne konanie, najmä právo na určité, jednoznačné a zrozumiteľné odôvodnenie rozhodnutia v zmysle 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a rovnako aj právo na prístup k súdu a súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky... Sťažovateľ má za to, že vzhľadom na to, že dôvod odmietnutia jeho písomného

dovolania predstavuje jednu jediná vetu v bode 53 napadnutého uznesenia dovolacieho súdu vo väzbe na všeobecné konštatácie o novej koncepcii dovolania ako právneho inštitútu - konania o mimoriadnom opravnom prostriedku, citácie z ustanovení CSP a iných rozhodnutí dovolacieho súdu je dôvod odmietnutia jeho dovolania zostručnený a zjednodušený v časti samotného odôvodnenia spôsobom, ktorý predstavuje závažný zásah do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces. Dovolací súd svojím prístupom, kde neodôvodneným formalizmom de facto uprel sťažovateľovi prístup k súdu, zmaril sťažovateľovi akýkoľvek vecný prieskum vôbec prípustnosti podaného dovolania a jeho dôvodnosti. Odôvodnenie napadnutého uznesenia je nielen v rozpore s obsahom podaného dovolania a jeho posúdenie v rozpore s čl. 11 ods. 1 CSP, ale aj samotné odôvodnenie napadnutého uznesenia dovolacieho súdu je vnútorné protirečivé a nesúrodé, pokiaľ v bodoch 23, 24, 25 cituje vybrané state z dovolania vymedzujúce dovolacie dôvody v súlade s § 432 ods. 1 a 2 CSP a pritom konštatuje jednou vetou v bode 53 napadnutého uznesenia dovolacieho súdu, že sťažovateľ ako dovolateľ tieto (zrejme vôbec) neuviedol. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu, ktorým bez odôvodnenia rozhodol stručne jednou jedinou vetou nemožno považovať za súladný s §453 ods. 3 CSP pri rešpektovaní práva na spravodlivý súdny proces a súdnu ochranu.»

21. Sťažovateľ vzhľadom na uvedené navrhol ústavnému súdu vydať tento nález:

„Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu a právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 ObdoV 3/2018 zo dňa 31. 05. 2018 a rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Obo 6/2017 zo dňa 18. 10. 2017, porušené bolo.

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 ObdoV 3/2018 zo dňa 31. 05. 2018 a rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Obo 6/2017 zo dňa 18. 10. 2017, zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia...“

II.

Vyjadrenie odporcu a replika sťažovateľa

22.1 Predsedníčka najvyššieho súdu sa k sťažnosti vyjadrila podaním z 28. januára 2019, v ktorom svoju argumentáciu rozdelila do dvoch rovín.

22.2 V prvej rovine svojej argumentácie sa vyjadrila k uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo V 3/2018 z 31. mája 2018:

«V predmetnej veci ide pritom o taký prípad, kedy dovolanie sťažovateľky bolo podávané „pre každý prípad“. V dovolaní síce uviedla, že predmetom dovolacieho prieskumu má byť otázka, či ustanovenie § 19a zákona č. 92/1991 Zb. o veľkej privatizácii je kogentným ustanovením, avšak táto skutočnosť nemohla sama osebe založiť splnenie všetkých zákonných podmienok pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu. Okrem tvrdenia sťažovateľky, že jej dovolanie malo byť prípustné zároveň podľa písm. a/, b/ a zároveň aj písm. c/ ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p. - z ktorého je zrejmé, že si dovolanie vnútorne protirečilo - ani výslovne nevymedzila ňou uplatnený dôvod v súlade s ustanovením § 432 ods. 2 C. s. p., keďže nepredložila právnu argumentáciu, ktorej (ne)opodstatnenosť v súvislosti s právnymi závermi odvolacieho súdu má posúdiť dovolací súd vo svojom rozhodnutí, keďže ako už bolo vyššie uvedené, dovolací senát najvyššieho súdu si nemohol túto argumentáciu vytvoriť sám vyvodením z možnej nespokojnosti sťažovateľky s rozhodnutím odvolacieho súdu. Osobitne pritom poukazujeme na to, že samotná sťažovateľka na jednej strane uviedla, že zo žiadneho ustanovenia zákona o veľkej privatizácii nevyplýva, že by ustanovenie § 19a malo byť kogentným ustanovením, neskôr však skonštatovala, že kogentnosť dotknutého ustanovenia môže byť daná v procesnoprávnej povahe pri prevode vlastníctva na tretie osoby. Vzhľadom aj na predmetnú rozporuplnosť v tvrdeniach sťažovateľky možno konštatovať, že jej dovolanie bolo zmätočné a rozporuplné, čo zakladá dôvod pre odmietnutie jej dovolania podľa § 447 písm. f/ C. s. p.

Pokiaľ ide o argumentáciu sťažovateľky týkajúcu sa posúdenia dobromysel'nosti kupujúceho [REDAKOVANÉ] (bod 20 ústavnej sťažnosti), prípadne otázku posudzovania súladu postupu žalovaného správcu konkurznej podstaty s dobrými mravmi (bod 21 ústavnej sťažnosti), táto je pre posudzovanú vec úplne bez právneho významu. V tejto súvislosti

poukazujeme na to, že aj z judikatúry ESĽP (viď napr. rozhodnutie Kraska proti Švajčiarsku z 29. apríla 1993) vyplýva, že povinnosťou všeobecného súdu je zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie. V nadväznosti na predmetný záver najvyšší súd vo viacerých svojich rozhodnutiach (viď napr. 30bdo/40/2017 a 30bdo/17/2018) skonštatoval, že pokiaľ procesný návrh strany sporu nemá súvis s predmetom prejedávaného sporu a nemá význam pre rozhodnutie vo veci, nie je povinnosťou súdu dať strane odpoveď na to, prečo procesnému návrhu strany nevyhovel.

Vyššie uvedená argumentácia je v okolnostiach posudzovanej veci aplikovateľná práve na otázky dobromyseľnosti, resp. súladu postupu žalovaného s dobrými mravmi, keďže tieto neboli významné pre rozhodnutie súdu prvej inštancie a ani pre rozhodnutie odvolacieho súdu. Dôvodom pre zamietnutie žaloby sťažovateľky bol výlučne záver o neplatnosti kúpnej zmluvy uzavretej medzi úpadcom a [REDAKOVANÉ] a o neplatnosti nepeňažného vkladu nehnuteľnosti [REDAKOVANÉ] do majetku sťažovateľky ako úkonov vykonaných úpadcom a všetkých na ne nadväzujúcich úkonov pre postup v rozpore s ustanovením § 19a zákona č. 92/1991 Zb.

Je zrejmé, že predmetné otázky nesúviseli s predmetom sporu a nemali žiadny vplyv pre rozhodnutie odvolacieho súdu. Rozsah odvolacieho prieskumu vymedzila samotná sťažovateľka vo svojom odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie ako nesúhlas so záverom o kogentnom charaktere ustanovenia § 19a zákona č. 92/1991 Zb. a s absolútnou neplatnosťou právnych úkonov v prípade porušení predmetného ustanovenia.

Vzhľadom k tomu, že otázky dobromyseľnosti, resp. súladu postupu žalovaného s dobrými mravmi, neboli predmetom odvolacieho prieskumu, nebolo ani významné ich vyriešenie pre rozhodnutie odvolacieho súdu. Rovnako tak boli právne irelevantné pre rozhodnutie dovolacieho senátu najvyššieho súdu - hoci im sťažovateľka (resp. jej právny zástupca) v dovolaní venovala značnú pozornosť - ktorý by ich nebol oprávnený riešiť, a to predovšetkým na výslovné znenie ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p., ktorý viaže (za splnenia podmienok uvedených v písm. a/ alebo písm. b/, alebo písm. c/) prípustnosť dovolania výlučne proti tým rozhodnutiam odvolacieho súdu, v ktorých bola určitá právna otázka riešená ako kľúčová pre rozhodnutie vo veci (a nie aj na tie prípady, kedy dovolateľom vymedzená otázka nebola vôbec predmetom posudzovania súdmi nižšej inštancie).

Nakoľko sťažovateľka nevymedzila v časti týkajúcej sa právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, dovolací dôvod v súlade so zákonom, a ďalšie ňou (v dovolaní a v ústavnej sťažnosti) uvádzané skutočnosti nesúviseli s predmetom sporu, nemohlo dôjsť odmietnutím jej dovolania k porušeniu jej práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ani k porušeniu jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Preto v časti smerujúcej proti uzneseniu dovolacieho senátu najvyššieho súdu z 31. mája 2018, sp. zn. 10bdoV/3/2018 považujeme ústavnú sťažnosť sťažovateľky za nedôvodnú.»

22.3 V druhej rovine svojej argumentácie sa vyjadrila k rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obo 6/2017 z 18. októbra 2017:

„Z obsahu ústavnej sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľka nesúhlasí s výkladom ustanovenia § 19a zákona č. 92/1991 Zb. o veľkej privatizácii uskutočneným odvolacím súdom a celkovo so závermi vyslovenými v jeho rozsudku. V tejto súvislosti platí, že právomoc preskúmať právne závery odvolacieho súdu zákon zveruje predovšetkým dovolaciemu súdu prostredníctvom dovolania (§ 421 ods. 1 C. s. p.), právomoc ústavného súdu je daná iba subsidiárne. V dovolaní mala sťažovateľka možnosť právne argumentovať proti záverom vysloveným v rozsudku odvolacieho súdu. Sťažovateľka síce dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu podala, avšak iba formálne. Z materiálneho hľadiska však z dôvodov uvedených v časti I/ tohto vyjadrenia túto podmienku nemožno považovať za splnenú pre nevyužitie možnosti obrany označených práv v rámci dovolacieho konania (k tomu vid' obdobne napr. II. ÚS 414/2018).

Zároveň však poukazujeme na to, že z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že odlišný právny názor sťažovateľky na právne posúdenie veci nezakladá porušenie jej práva na prístup k súdu alebo práva na spravodlivé súdne konanie. Rovnako nemôže obstať jej tvrdenie o nedostatočnom odôvodnení, prípadne arbitrárnosti rozsudku odvolacieho súdu, pretože

l/ jeho odôvodnenie je rozsiahle a odvolací súd sa v ňom zaoberal kľúčovými otázkami a podrobne uviedol, prečo na posudzovaný prípad sa vzťahuje ustanovenie § 19a zákona č. 92/1991 Zb. v znení zákona č. 190/1995 Z. z. (účinného od 14.09. 1995), že sa jednalo kogentné ustanovenie zákona a že neboli splnené všetky zákonom stanovené podmienky v zmysle vyššie cit. ustanovenia, v dôsledku čoho podľa § 19 ods. 4 zákona

č. 92/1991 Zb. konštatoval absolútnu neplatnosť právnych úkonov - kúpnych zmlúv z 01. 12. 2000, ako aj naň následne nadväzujúcich právnych úkonov-vkladu predmetných nehnuteľností [REDAKOVANÉ] (ako spoločníkom) do majetku sťažovateľky. Už uvedený záver odvolacieho súdu postačoval pre výrok rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie o zamietnutí vylučovacej žaloby. Len pre úplnosť a komplexné posúdenie veci sa odvolací súd zaoberal aj posúdením dohody o započítaní pohľadávok, ktoré však nebolo kľúčové pre výrok rozhodnutia odvolacieho súdu.

2/ V odôvodnení svojho rozhodnutia vysvetlil, prečo sa nestotožnil s rozhodnutím odvolacieho senátu najvyššieho súdu sp. zn. 5Obo/44/2013 (na ktoré poukazuje sťažovateľka vo svojej sťažnosti).

Osobitne si dovoľujeme upriamiť pozornosť ústavného súdu na skutočnosť, že sťažovateľka opakovane (či už v texte dovolania, alebo v texte ústavnej sťažnosti) poukazuje na rozsudok najvyššieho súdu z 28. apríla 2016, sp. zn. 2ObdoV/l/2014, ktorý však bol zrušený nálezom ústavného súdu z 22. júna 2017, č. k. II. ÚS 796/2016-65. Túto skutočnosť uviedol pritom už odvolací súd vo svojom rozsudku (bod 53 jeho odôvodnenia).“

23.1 Sťažovateľ vo vyjadrení svojho právneho zástupcu z 25. februára 2019 k stanovisku predsedníčky najvyššieho súdu zotrval na dôvodoch podanej sťažnosti a v ďalšom akcentoval k uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo V 3/2018 z 31. mája 2018 to, že «... odôvodnenie Napadnutého uznesenia je nielen nedostatočné, ale aj vnútorne protirečivé a najmä v rozpore s obsahom Dovolania svedčí aj fakt, že kým v odôvodnení Napadnutého uznesenia v bode 53 Porušovateľ tvrdí, že Sťažovateľ dovolacie dôvody nevymedzil zákonom predpísaným spôsobom nakoľko údajne v Dovolani nešpecifikoval právnu otázku (zásadného právneho významu), vo svojom Vyjadrení (str. 5) už Porušovateľ, v rozpore s predošlým tvrdením konštatuje, že Sťažovateľ síce právnu otázku vymedzil, a to konkrétne otázku posúdenia kogentnosti ustanovenia § 19a zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby (ďalej len ako „Zákon o veľkej privatizácii“), avšak táto skutočnosť podľa názoru Porušovateľa nezakladá splnenie všetkých zákonných podmienok pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu. Namietame tvrdenia Porušovateľa, že Sťažovateľ nevymedzil ním uplatnený dovolací dôvod v súlade s § 432 ods. 2 CSP, nakoľko údajne nepredložil právnu argumentáciu, ktorej

opodstatnenosť v súvislosti s právnymi závermi odvolacieho súdu mal Porušovateľ ako dovolací súd posúdiť. V súlade s argumentáciou obsiahnutou v bode 18. Sťažnosti opätovne poukazujeme na III. časť Dovolania Sťažovateľa, v ktorej Sťažovateľ v súlade s ustanovením § 421 ods. 1 písm. b) CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP zásadnú právnu otázku nielen konkretizoval, ale aj uviedol, ako ju odvolací súd riešil, a v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.».

23.2 Ďalej namietol: „... tvrdenia Porušovateľa, že Dovolanie je vnútorne protirečivé, ak je jeho prípustnosť odôvodnená zároveň podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) ako aj c) CSP. Takúto argumentáciu Porušovateľa považujeme za absurdnú, nakoľko zákon neukladá strane povinnosť vykonať voľbu medzi jednotlivými dovolacími dôvodmi podľa § 421 ods. 1 CSP, ak dovolateľ (resp. jeho právny zástupca) zistí existenciu viacerých dovolacích dôvodov podľa predmetného ustanovenia, opačný výklad by nevyhnutne viedol k neprípustnému obmedzeniu základného práva strany na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy (obdobne uznesenie ÚS SR PLz. ÚS 1/2018-22).“

23.3 Zdôraznil, že „... Sťažovateľ každý dovolací dôvod v jednotlivých častiach svojho Dovolania jasne a zrozumiteľne vymedzil, a to v súlade s § 432 ods. 2 CSP. Sťažovateľ v tejto súvislosti opätovne poukazuje na časť III. Dovolania, v ktorom jednoznačne a určito vymedzil dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP, a to neprávne právne posúdenie odvolacieho súdu - posúdenie ustanovenia § 19a Zákona o veľkej privatizácii ako kogentného ustanovenia, ktoré podľa názoru odvolacieho súdu nie je možné modifikovať žiadnym spôsobom na základe osobitných dojednaní, pričom práve táto skutočnosť bola v konečnom dôsledku primárnym dôvodom zamietnutia žaloby Sťažovateľa (keďže kúpne zmluvy, ktorými Sťažovateľ a jeho právny predchodca nadobudli nehnuteľnosti, ktorých vylúčenie z konkurznej podstaty úpadcu žalobou Sťažovateľ žiadal, posúdil odvolací súd ako neplatné kúpne zmluvy v nadväznosti na porušenie §19a ods. 3 Zákona o veľkej privatizácii), a teda išlo o otázku zásadného právne významu, ktorá ešte dovolacím súdom riešená výslovne nebola a teda nie je možné právne posúdenie tejto otázky konfrontovať či porovnať s jestvujúcou judikatúrou Najvyššieho súdu SR.“

23.4 Sťažovateľ zároveň poukázal na to, že „... špecifikoval ďalšie dovolacie dôvody podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP nakoľko má za to, že odvolací súd nesprávne právne posúdil aj dobromyseľnosť kupujúceho [REDAKOVANÉ] a následne aj Sťažovateľa (ako

nadobúdateľa nehnuteľnosti v dobrej viere), keď sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe, čo Sťažovateľ argumentoval s poukazom na konkrétne rozhodnutia dovolacieho súdu, podporne aj nálezom Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 549/2015.“.

23.5 V závere svojej argumentácie zhrnul: „Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde, čo v prejednávanom prípade predstavuje právo dovolateľa, aby podané Dovolanie bolo najskôr predmetom posúdenia, či splňa náležitosti z hľadiska vymedzenia dôvodov dovolania a následne predmetom prieskumu dovolacieho súdu z hľadiska namietaného právneho posúdenia odvolacieho súdu v rámci dovolacieho konania. Samotná skutočnosť, že dovolací súd dospeje k negatívnemu záveru o splnení podmienok pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu síce nezakladá záver o porušení práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru (tak ako to konštatuje Porušovateľ vo svojom Vyjadrení), avšak zdôrazňujeme, že v prejednávanej veci Porušovateľ svoj negatívny záver o (ne)splnení podmienky pre uskutočnenie dovolacieho prieskumu nielen obmedzil na všeobecné jednovetové bezobsažné konštatovanie (čo už predstavuje závažný zásah do základného práva Sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces), navyše k tomuto preukázateľne nepravdivému, arbitrárnemu konštatovaniu zjavne dospel v dôsledku svojvoľného postupu, keď ignoroval obsah písomného Sťažovateľa a ústavne neudržateľným spôsobom aplikoval ustanovenia § 432 ods. 1 a 2, § 451 ods. 3, článku 11 ods. 1 CSP, čím de facto odňal Sťažovateľovi právo na prístup k súdu, právo na prieskum Napadnutého odvolacieho rozsudku a tým porušil jeho právo na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces.“

24. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

25. Prijatú ústavnú sťažnosť zaslal ústavný súd podľa § 126 zákona o ústavnom súde na vedomie správcovi konkurznej podstaty úpadcu, a to Mgr. Petrovi Zvarovi, [REDAKOVANÉ], s možnosťou sa v ústavnom súde stanovenej lehote vyjadriť k podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľa zo 16. októbra 2018 a uzneseniu ústavného súdu č. k. II. ÚS 596/2018-30 z 13. decembra 2018. Správca konkurznej podstaty si zásielku neprevzal.

26. Uznesenie ústavného súdu č. k. II. ÚS 596/2018-30 z 13. decembra 2018 bolo prijaté senátom ústavného súdu v zložení Lajos Mészáros (predseda senátu), Jana Laššáková a Sergej Kohut (sudca spravodajca). Sudcom Lajosovi Mészárosovi a Sergejovi Kohutovi (ako sudcovi spravodajcovi, ktorému bola vec pôvodne pridelená náhodným výberom) skončilo 16. februára 2019 funkčné obdobie. V súlade s čl. X bodom 5 písm. b) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“) bola predmetná vec prerozdelená náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov a pridelená sudcovi spravodajcovi Liborovi Duřovi a v zmysle čl. II bodov 3 a 5 rozvrhu práce bola prejednaná vo IV. senáte ústavného súdu v zložení: predseda senátu Miroslav Duriš a sudcovia Ladislav Dudiš a Libor Duřa.

III.

Relevantná právna úprava, právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská

27. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

28. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

29. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon o ústavnom súde. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

30. Podľa čl. 1 ods. 1 prvej vety ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

31. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

32.1 Podľa § 219 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

32.2 Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

32.3 Podľa § 432 ods. 1 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

32.4 Podľa § 432 ods. 2 CSP dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

32.5 Podľa § 447 CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak... f) nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

33.1 Podľa § 19a ods. 2 prvej a štvrtej vety zákona o veľkej privatizácii v znení účinnom od 14. septembra 1995 do splatenia celej kúpnej ceny, jej príslušenstva a splnenia všetkých zmluvných záväzkov a povinností je prevod prevádzaného majetku alebo jeho časti nadobúdateľom na inú osobu alebo jeho vklad do obchodnej spoločnosti, alebo jeho založenie v prospech tretích osôb, možný len po predchádzajúcom písomnom súhlase ministerstva... Ak nadobúdateľ prevádzaného majetku nedodrží pri nakladaní s týmto majetkom uvedený postup, prevod prevádzaného majetku alebo jeho časti alebo jeho vklad do obchodnej spoločnosti, alebo jeho založenie v prospech tretích osôb, alebo jeho prenájom je neplatný.

33.2 Podľa § 19a ods. 3 zákona o veľkej privatizácii v znení účinnom od 14. septembra 1995 ak ministerstvo vydá predchádzajúci písomný súhlas podľa odseku 2, nadobúdateľ prevádzaného majetku je povinný použiť takto získané prostriedky prednostne na úhradu svojich záväzkov voči ministerstvu v zmysle uzavretej zmluvy podľa § 14.

33.3 Podľa § 19a ods. 4 zákona o veľkej privatizácii v znení účinnom od 14. septembra 1995 úkony vykonané nadobúdateľom alebo obchodnou spoločnosťou, ktorej majetková účasť bola predmetom predaja v rozpore s ustanoveniami odsekov 2 a 3 a všetky na ne nadväzujúce úkony sú neplatné.

34. Ústavný súd najprv poukazuje na to, že jeho úlohou nie je posudzovať vhodnosť a účelnosť výkladu príslušného právneho predpisu všeobecným súdom. Ústavný súd hodnotí, či v konkrétnej veci uskutočnený výklad právnej normy je ústavne udržateľný, t. j. či nie je arbitrárny (svojvoľný) alebo zjavne neodôvodnený. Rovnako tak ústavný súd nezosúladňuje rozdielnu judikatúru všeobecných súdov (IV. ÚS 342/2010, III. ÚS 348/2011, IV. ÚS 142/2012, III. ÚS 11/2014). Ústavný súd zdôrazňuje, že nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej. Úloha ústavného súdu sa

obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne.

35. Ústavný súd konštatoval už i to, že skutkové závery všeobecného súdu môžu byť predmetom jeho preskúmania iba vtedy, ak by z nich vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/00) a tiež by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

36. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 77/02, III. ÚS 63/06) každý má právo na to, aby sa v jeho veci v konaní pred všeobecnými súdmi rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma.

37. Z pohľadu ústavnoprávneho teda treba určiť povahu prípadov, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva všeobecným súdom má za následok porušenie základných práv a slobôd. V konaní o ústavnej sťažnosti možno za také považovať prípady, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva je spätá s konkurenciou jednotlivých noriem tohto práva, prípadne s konkurenciou rôznych interpretačných alternatív, v ktorých sa odráža kolízia ústavných princípov, a naostatok za také možno považovať aj prípady

svojoľnej aplikácie jednoduchého práva (I. ÚS 331/09, I. ÚS 316/2011). Inými slovami, v prípadoch posudzovania individuálnych sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je úlohou ústavného súdu preskúmať príslušné právne predpisy a prax *in abstracto*, ale obmedziť sa, nakoľko je to len možné, na posúdenie konkrétneho prípadu na účely zistenia, či spôsob, akým boli uvedené predpisy aplikované alebo sa dotkli sťažovateľa, viedol k porušeniu ústavy a príslušných medzinárodných zmlúv.

38. Sťažovateľ odôvodňuje porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obo 6/2017 z 18. októbra 2017 tým, že najvyšší súd vykladal § 19a zákona o veľkej privatizácii spôsobom, ktorý popiera jeho účel a zmysel – jednak toto ustanovenie podľa názoru sťažovateľa na jeho prípad pre neprípustnú retroaktivitu vôbec nemalo byť aplikované a jednak toto ustanovenie je potrebné vykladať tak, že pre nastúpenie absolútnej neplatnosti zmluvy sa vyžaduje súčasné porušenie oboch podmienok prevodu majetku, teda nielen to, že výťažok z predaja nie je prednostne použitý na uspokojenie pohľadávky fondu, ale súčasne aj to, že k prevodu majetku došlo bez predchádzajúceho súhlasu fondu. Samostatnú argumentačnú líniu sťažovateľa tvoria tvrdenia, podľa ktorých najvyšší súd nevzal do úvahy dobromyseľnosť predchodcu sťažovateľa, ktorý kúpnu cenu uhradil spôsobom podľa požiadavky Vodohospodárskych stavieb, ktorá zároveň korešpondovala vôli fondu a tiež postupu správcu konkurznej podstaty v rozpore s dobrými mravmi.

IV.

Rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obo 6/2017 z 18. októbra 2017

39. Najvyšší súd rozsudok sp. zn. 1 Obo 6/2017 z 18. októbra 2017, pokiaľ ide o aplikáciu § 19a zákona o veľkej privatizácii na vec sťažovateľa, odôvodnil takto:

„Spätná účinnosť zákonného ustanovenia § 19a sa viaže na dispozičné právo nadobúdateľa k privatizovanému majetku. V zmluve č. 48/1992 úpadca súhlasil s obmedzením dispozície s nehnuteľnosťami do splatenia kúpnej ceny. Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie v tom, že v posudzovanom prípade sa

jedná o tzv. nepravú retroaktivitu, ktorej podstata spočíva v tom, že nová právna úprava uznáva právne skutočnosti, na základe ktorých došlo podľa predchádzajúcej právnej normy k vzniku určitých právnych vzťahov, ktorých následky zostávajú zachované, avšak s účinnosťou do budúcnosti zavádza nový mechanizmus uplatnenia týchto práv, resp. povinností, t. j. určitú zmenu práv, resp. povinností, ktoré vznikli podľa predchádzajúcej (skoršej) právnej normy. Nepravá retroaktivita sa akceptuje (viď. napr. rozhodnutie ÚS SR PL ÚS 16/95) ako prípustný nástroj na dosiahnutie relevantných cieľov verejnej moci (akým je napr. aj zvýšená ochrana privatizovaného majetku). Odvolací súd poukazuje aj na nález ÚS SR sp. zn. III. ÚS 341/07, podľa ktorého ustanovenie čl. II ods. 2 Ústavy SR nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie správne postupoval, keď v posudzovanom prípade v zmysle ust. 19a zákona č. 92/1992 Zb. skúmal splnenie podmienok na prevod predmetných nehnuteľností, ktoré boli súčasťou privatizovaného majetku, ktorý úpadca nadobudol na základe zmluvy č. 48/1992 z 27. júla 1992, pričom je potrebné zdôrazniť, že k prevodu predmetných nehnuteľností na S. došlo zo strany úpadcu v roku 2000, t. j. cca 5 rokov od nadobudnutia účinnosti ustanovenia § 19a zákona č. 91/1992 Zb. (zákon č. 190/1995 Z. z., ktorým bol zákon č. 92/1991 Zb. doplnený o ustanovenie § 19a nadobudol účinnosť 14.09.1995). S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd nepovažuje za právne dôvodnú odvolaciu námietku (uvedenú v odseku 11 rozsudku), že na predmetný právny vzťah nie je možné aplikovať ust. § 19a zákona č. 92/1991 Zb. v znení zákona č. 190/1995 Z. z. z dôvodu neprípustnej retroaktivity a že záväzok nadobúdateľa nenakladať s majetkom bol viazaný len na uplynutie času, keďže zmluvné strany boli obmedzené len zmluvnými dojednaniami o obmedzení prevodu sprivatizovaného majetku.“

40. K otázke dojednania spôsobu úhrady kúpnej ceny v kúpnych zmluvách a s tým súvisiacej dobromyseľnosti predchodcu sťažovateľa najvyšší súd v rozsudku sp. zn. 1 Obo 6/2017 z 18. októbra 2017 uviedol: „Z uvedených kúpnych zmlúv je zrejmé, že zmluvné strany v článku III. bode 1 dohodli zaplatenie kúpnych cien (v sume 7.153.954,30 Sk) v rozpore s ust. § 19a ods. 3 zákona č. 92/1991 Zb., keďže sa dohodli na tom, že kúpne ceny budú zaplatené na účet súdnej exekútorky JUDr. Edity Šupovej, hoci

z ust. § 19a ods. 3 zákona č. 92/1991 Zb. výslovne vyplýva, že ak fond vydá predchádzajúci písomný súhlas podľa odseku 2 na prevod privatizovaného majetku (resp. jeho časti) nadobúdateľom na inú osobu (alebo jeho vklad do obchodnej spoločnosti alebo jeho založenie v prospech tretích osôb), tak nadobúdateľ privatizovaného majetku je povinný použiť takto získané prostriedky prednostne na úhradu svojich záväzkov voči fondu v zmysle uzavretej zmluvy podľa ust. § 14... Dohoda v kúpnych zmluvách z 1.12.2000 (článok III. bod 1) o zaplatení kúpnej ceny za prevod nehnuteľností na účet súdnej exekútorky, teda v rozpore s ust. § 19a ods. 3 zákona č. 92/1991 Zb., (ktorý v čase uzavretia kúpnych zmlúv bol platný a účinný už cca 5 rokov) nepreukazuje dobromyseľnosť kupujúceho pri uzavretí predmetných kúpnych zmlúv. Z výpisu z listu vlastníctva [REDAKOVANÉ] z 10.03.2000 (založeného v spise na č. I. 53) vyplýva, že na parcele [REDAKOVANÉ] bolo zriadené záložné právo v prospech FNM SR, zabezpečujúce pohľadávku Prvej komunálnej banky, a.s., pobočky v Nitre podľa zmluvy o zriadení záložného práva č. 05/014/98/N. Teda, kupujúci [REDAKOVANÉ] mohol a mal mať reálnu vedomosť o tom, že sa jedná o nehnuteľnosti, ktoré spadajú do privatizovaného majetku Vodohospodárskych stavieb a.s., Nitra, ako aj o právnom stave predmetných nehnuteľností, ku ktorým bolo zriadené záložné právo.“

41. Pokiaľ sťažovateľ v odvolaní namietal, že v posudzovanom prípade nemohla nastať absolútna neplatnosť právneho úkonu v zmysle § 19a ods. 4 zákona o veľkej privatizácii, pretože neboli súčasne splnené obidve zákonné podmienky v zmysle § 19a ods. 2 a 3 zákona o veľkej privatizácii, najvyšší súd uviedol, že „ustanovenie 19a ods. 2 zákona č. 92/1991 Zb. upravuje predchádzajúci písomný súhlas fondu na prevod privatizovaného majetku alebo jeho časti nadobúdateľom na inú osobu pred splatením celej kúpnej ceny nadobúdateľom privatizovaného majetku (ako tomu bolo aj v posudzovanom prípade). Zároveň stanovuje pre nadobúdateľa privatizovaného majetku povinnosť podať fondu písomnú žiadosť na nakladanie s privatizovaným majetkom, pričom ak nadobúdateľ privatizovaného majetku pri nakladaní s ním nedodrží stanovený postup, odsek 2 ustanovenia § 19a stanovuje, že prevod privatizovaného majetku (resp. jeho časti) alebo jeho vklad do obchodnej spoločnosti alebo jeho založenie v prospech tretích osôb, sú neplatné. Odsek 3 systematicky nadväzuje na odsek 2 a výslovne stanovuje, že ak fond vydá predchádzajúci písomný súhlas podľa odseku 2, nadobúdateľ privatizovaného majetku je

povinný použiť takto získané prostriedky prednostne na úhradu svojich záväzkov voči fondu v zmysle uzavretej zmluvy podľa ust. § 14. V odseku 4, ktorý systematicky nadväzuje na odsek 3, je jednoznačne stanovené, že úkony vykonané nadobúdateľom v rozpore s ustanoveniami odsekov 2 a 3 a všetky na ne nadväzujúce úkony, sú neplatné. Teda, pokiaľ FNM SR vydal predchádzajúci písomný súhlas podľa ust. § 19a ods. 2 zákona č. 92/1991 Zb., tak nadobúdateľ privatizovaného majetku bol povinný použiť takto získané finančné prostriedky prednostne na úhradu svojich záväzkov voči fondu v zmysle uzavretej privatizačnej zmluvy a pokiaľ nadobúdateľ takto nepostupoval - konal v rozpore s ustanoveniami odsekov 2 a 3 - jeho úkony vykonané v rozpore s týmito ustanoveniami a všetky na ne nadväzujúce úkony, sú neplatné.“.

42. Pokiaľ sťažovateľ argumentoval tým, že fond sa môže platne dohodnúť o spôsobe, akým bude kúpna cena získaná prevodom majetku z nadobúdateľa na tretiu osobu použitá na úhradu dlhu nadobúdateľa majetku voči fondu, a pritom aj v takom prípade si nadobúdateľ majetku splní svoju povinnosť prednostného použitia získaných prostriedkov na úhradu svojho záväzku voči fondu, najvyšší súd konštatoval, že § 19a zákona o veľkej privatizácii je ustanovením kogentným, ktoré takúto dohodu vylučuje, a na argumentáciu sťažovateľa reagoval takto: *«Výklad uplatnený odvolateľom, že ak FNM SR vydá predchádzajúci písomný súhlas na prevod privatizovaného majetku, tak nadobúdateľ privatizovaného majetku finančné prostriedky, získané z predaja privatizovaného majetku, nemusí použiť na úhradu svojich záväzkov voči FNM SR, by podľa názoru odvolacieho súdu viedol k zmareniu účelu ust. § 19a zákona č. 92/1991 Zb., zavedeného zákonom č. 190/1995 Z. z., nakoľko by bolo na vôli nadobúdateľa privatizovaného majetku, či finančné prostriedky, získané z predaja privatizovaného majetku alebo jeho časti, použije alebo nepoužije na úhradu svojich záväzkov z privatizačnej zmluvy voči fondu. Podľa názoru odvolacieho súdu, ust. § 19a zákona č. 92/1991 Zb. je kogentným ustanovením, čo je zrejmé z formulácie znenia tohto ustanovenia a preto povinnosti v ňom striktné stanovené nie je možné na základe vôle zmluvných strán meniť, resp. modifikovať dohodou strán v zmluve. Ak by tomu tak bolo a zmluvné strany by si podľa vlastnej ľubovôle modifikovali povinnosti stanovené v citovanom ustanovení, citované ustanovenie by sa stalo obsolentným a nesplnilo by zámer*

sledovaný zákonodarcom pri jeho zavedení do zákona č. 92/1991 Zb. novelou zákona, účinnou od 14.09.1995. Z ustanovenia § 19a ods. 4 zákona č. 92/1991 Zb. (ako zákona „lex specialis“ vo vzťahu Občianskemu zákonníku ako všeobecnému právnomu predpisu) vyplýva, že úkony vykonané nadobúdateľom v rozpore s ustanoveniami odsekov 2 a 3 a všetky na ne nadväzujúce úkony sú neplatné. Jedná sa o absolútnu neplatnosť právneho úkonu, hoci zákon používa len termín „neplatnosť“, pretože ak nejaká vada právneho úkonu je sankcionovaná neplatnosťou a nejedná sa o niektorý z prípadov relatívnej neplatnosti, ide o absolútne neplatný právny úkon a na takúto neplatnosť prihliada súd ex offa (z úradnej povinnosti), pričom absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona a pôsobí zásadne od začiatku (ex tunc), teda od okamihu vzniku právneho úkonu. Ak právny úkon svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu (týmto zákonom sa myslí nielen Občiansky zákonník, ale napr. aj zákon č. 92/1991 Zb.), ide o absolútne neplatný právny úkon. Pokiaľ úpadca (nadobúdateľ privatizovaného majetku) pri prevode (predaji) predmetných nehnuteľností (časti ním privatizovaného majetku) postupoval v rozpore s ust. § 19a zákona č. 92/1991 Zb., keďže finančné prostriedky, ktoré získal za predaj nehnuteľností od [REDAKOVANÉ] (kúpne ceny) nepoužil prednostne na úhradu svojich záväzkov voči fondu, tak prevod nehnuteľností na základe kúpnych zmlúv, uzavretých dňa 1.12.2000 medzi úpadcom a [REDAKOVANÉ], ako aj naň následne nadväzujúci právny úkon - vklad predmetných nehnuteľností [REDAKOVANÉ] (ako spoločníkom) do majetku spoločnosti žalobcu, treba považovať za neplatné právne úkony v zmysle ust. 19a ods. 4 zákona č. 92/1991 Zb.»

43. Vo vzťahu k odvolacím námietkam sťažovateľa týkajúcim sa zápočtu pohľadávok najvyšší súd uviedol, že tieto sú nedôvodné: «Za nedôvodnú považuje odvolací súd aj námietku odvolateľa, že na základe dohody o vzájomnom započítaní pohľadávok z 21.02.2001 finančné prostriedky získané z predaja predmetných nehnuteľností, na ktoré dal FNM SR súhlas, boli použité na úhradu záväzkov úpadcu voči FNM SR, keďže FNM SR dal úpadcovi súhlas na odpredaj majetku v sume minimálne 4,8 mil. Sk, pričom fondu bolo uhradených až 11,8 mil. Sk (jednalo sa o postúpenie pohľadávky na zaplatenie kúpnej ceny z úpadcu na FNM SR a následne započítanie záväzku FNM SR voči KOVOSPOL NITRA spol. s r.o.). Odvolatelia upriamili pozornosť na to, že zo súhlasu FNM SR z 31.08. 2000

vyplýva, že fond požadoval na úhradu záväzkov nadobúdateľa len pevne stanovenú sumu, a to z predaja všetkých, v súhlase uvedených nehnuteľností, pričom je irelevantné, z predaja ktorej nehnuteľnosti a akým spôsobom došlo k splneniu tohto záväzku úpadcu voči fondu. Keďže spôsob úhrady záväzkov úpadcu voči FNM SR neurčil ani zákon a ani FNM SR vo svojom súhlase, tak v danom prípade nebolo vylúčené započítanie pohľadávok. K vyššie uvedenej odvolacej námietke odvolací súd uvádza, že v spise na č. I. 17 sa nachádza dohoda o vzájomnom započítaní pohľadávok z 21.02.2001, uzavretá medzi FNM SR, KOVOSPOL NITRA spol. s r.o. a Vodohospodárske stavby a.s., Nitra. Z článku I bodu 1 dohody vyplýva, že Vodohospodárske stavby a.s., Nitra majú pohľadávku voči KOVOSPOL NITRA spol. s r.o., ktorá vyplýva z kúpnej zmluvy z 21.02.2001, ktorou boli tejto spoločnosti odpredané nehnuteľnosti za kúpnu cenu 11 801 460,-Sk. Z článku I bodu 2 uvedenej dohody vyplýva, že Vodohospodárske stavby a.s., Nitra postupujú túto svoju pohľadávku na Fond národného majetku Slovenskej republiky. Z článku I bodu 3 dohody ďalej vyplýva, že Fond národného majetku Slovenskej republiky má pohľadávku voči Vodohospodárskym stavbám a.s., Nitra, pozostávajúcu z nezaplatenej kúpnej ceny vo výške 24.000.954,- Sk a príslušenstva, ktorá vyplýva z kúpnej zmluvy o predaji podniku č. 42/1992 z 27.07.1992, vrátane dodatku č. 1 z 29.09.1994. Z článku I bodu 4 dohody vyplýva, že Vodohospodárske stavby a.s., Nitra a FNM SR sa vzájomne dohodli, že započítajú pohľadávku FNM SR vyplývajúcu z kúpnej zmluvy č. 42/1992 z 27.07.1992 voči pohľadávke Vodohospodárskych stavieb a.s., Nitra vyplývajúcej z postúpenej pohľadávky voči KOVOSPOL Nitra spol. s r.o. Z článku II bodu 1 ďalej vyplýva, že KOVOSPOL NITRA spol. s r.o. má pohľadávku voči FNM SR vo výške 11.801.460,- Sk z titulu náhrady škody, ktorá vznikla KOVOSPOL NITRA spol. s r.o. v dôsledku neplatného odstúpenia FNM SR od zmluvy o predaji podniku, uzavretej medzi FNM SR a Oprea s.r.o. Nitra, čím sa stala absolútne neplatnou kúpna zmluva č. 1718/97, uzavretá medzi FNM SR a KOVOSPOL NITRA spol. s r.o. Z článku II bodu dohody vyplýva, že FNM SR má pohľadávku z nezaplatenej kúpnej ceny, ktorá vyplýva zo zmluvy o predaji nehnuteľností medzi Vodohospodárskymi stavbami a.s. a KOVOSPOL NITRA spol. s r.o. Z článku II bodu 3 dohody ďalej vyplýva, že FNM SR a KOVOSPOL NITRA spol. s r.o. sa dohodli na vzájomnom započítaní pohľadávok špecifikovaných v bode 1 a 2 tohto článku ku dňu podpísania tejto dohody. Z článku III vyplýva, že pohľadávky špecifikované v čl. I a čl. II sa započítavajú do výšky, v akej sa kryjú, t. j. v sume 11.801.460,- Sk. V spise sa

nachádza ďalej aj kúpna zmluva z 21.02.2001 v znení dodatku č. 1 z 13.03.2001, uzavretá medzi predávajúcim Vodohospodárske stavby a.s., Nitra a kupujúcim KOVOSPOL NITRA spol. s r.o. Predmetom tejto zmluvy bol prevod nehnuteľností zapísaných na LV [REDAKOVANÉ], špecifikovaných v článku I a II tejto zmluvy za dohodnutú kúpnu cenu vo výške 11.801.460,- Sk (článok III kúpnej zmluvy). Na predaj týchto nehnuteľností bol udelený súhlas zo strany FNM SR úpadcovi v liste z 31.08.2000, ktorý sa vzťahuje aj na predmetné nehnuteľnosti, ktoré boli na základe kúpnych zmlúv z 1. decembra 2000 prevedené na [REDAKOVANÉ]. Po preskúmaní veci odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že na základe vyššie uvedenej dohody o vzájomnom započítaní pohľadávok z 21.02.2001 nedošlo k platnému započítaniu pohľadávok medzi Fondom národného majetku Slovenskej republiky a Vodohospodárskymi stavbami a.s. Z článku I bodov 1 a 2 dohody vyplýva, že Vodohospodárske stavby a.s., Nitra svoju pohľadávku voči KOVOSPOL-u NITRA spol. s r.o. titulom zaplatenia kúpnej ceny v sume 11.801.460,- Sk a vyplývajúcu z kúpnej zmluvy z 21.02.2001 postúpili Fondu národného majetku SR, ktorý sa stal novým veriteľom tejto pohľadávky. Keďže Vodohospodárske stavby a.s., Nitra nemali voči Fondu národného majetku Slovenskej republiky v dohode uvedenú pohľadávku (veriteľom tejto pohľadávky bol FNM SR), tak v zmysle článku I bodu 4 dohody nemohlo dôjsť k platnému započítaniu pohľadávok medzi FNM SR a Vodohospodárskymi stavbami a.s. Keďže predmetom dohody neboli vzájomné pohľadávky medzi FNM SR a Vodohospodárskymi stavbami a.s., Nitra, nemohlo dôjsť ani k stretu vzájomných pohľadávok a k zániku pohľadávky FNM SR, špecifikovanej v článku I bode 3 tejto dohody „vo výške SK 24 954 000,-Sk a príslušenstva“, ktorej výška je neurčitá, keďže nie je zrejmé o aké príslušenstvo sa jedná, a teda v tejto časti je pohľadávka neurčitá, čo spôsobuje absolútnu neplatnosť zmluvy o započítaní (ust. § 37 OZ). Odvolací súd sa preto nestotožnil s tvrdením odvolateľov, že na základe dohody o vzájomnom započítaní pohľadávok z 21.02.2001 došlo k úhrade väzku úpadcu voči FNM SR formou započítania pohľadávok v zmysle ust. § 364 Obeh. zák. a ust. § 580 OZ.»

44. Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal aj na právny názor ním vyslovený v rozhodnutiach „sp. zn. 2Obo/76/2012, 2Obo/6/2013 a 4Obo/65/2012, vydaných v skutkovo a právne obdobných právnych veciach“, v ktorých najvyšší súd dospel k právnemu záveru, že „na základe vyššie uvedenej dohody o vzájomnom započítaní

pohľadávok z 21.02.2001, uzavretej medzi FNM SR, spoločnosťou KOVOSPOL NITRA spol. s r.o. a úpadcom nedošlo k stretu vzájomných pohľadávok, a teda ani k zániku pohľadávky FNM SR, špecifikovanej v článku I bode 3 uvedenej dohody, pretože predmetom uvedenej trojdohody neboli vzájomné pohľadávky medzi FNM SR a Vodohospodárskymi stavbami a.s., Nitra.“. Pokiaľ sťažovateľ poukázal na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obdo V 1/2014 z 28. apríla 2016, tu najvyšší súd viedol, že tento „bol zrušený nálezom ÚS SR sp. zn. II. ÚS/796/2016-65 z 22. júna 2017 a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. Z právnych záverov obsiahnutých v tomto rozsudku preto nemožno vychádzať. Naviac, skutkové a právne okolnosti uzavretia kúpnej zmluvy v spore sp. zn. 2ObdoV/1/2014 boli iné, nakoľko k uzavretiu kúpnej zmluvy medzi žalobcami a úpadcom došlo ešte pre udelením písomného súhlasu zo strany FNM SR, a teda išlo o odlišné okolnosti uzavretia kúpnej zmluvy, ako je tomu v posudzovanom prípade.“.

45. Pokiaľ sťažovateľ poukazoval na dôvody „opačného“ rozhodnutia iného odvolacieho senátu najvyššieho súdu v obdobnej veci rovnakého úpadcu a rovnakého žalovaného, a to rozsudok sp. zn. 5 Obo 44/2013 z 18. septembra 2014, najvyšší súd vo vzťahu k nemu uviedol iba toto: „*Odchylné rozhodnutie predstavuje rozsudok NS SR sp. zn. 5 Obo 44/2013 z 18.09.2014, ktorým odvolací súd (v poradí druhým rozsudkom) potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie sp. zn. 6Cbi/31/2010 z 12.07.2013, ktorým súd prvej inštancie sporné nehnuteľnosti vylúčil zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu. V rozsudku sp. zn. 5Obo/44/2013 odvolací súd považoval za platný právny úkon kúpnu zmluvu, uzavretú medzi úpadcom ako predávajúcim a kupujúcim, a dohodu o vzájomnom započítaní pohľadávok z 21.02.2001 považoval za úkon, na základe ktorého došlo k platnému započítaniu vzájomných pohľadávok. Odvolací v posudzovanom prípade, po preskúmaní konkrétnych okolností prejednávanej veci, sa stotožnil s právnymi závermi, ku ktorým dospeli v obdobných právnych veciach senáty 2Obo, 3Obo a 4Obo.“*

V.

Uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo V 3/2018 z 31. mája 2018

46. Vo vzťahu k rozhodnutiu najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho – uzneseniu sp. zn. 1 Obdo V 3/2018 z 31. mája 2018 – sťažovateľ odôvodnil porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru týmto rozhodnutím tak, že toto je arbitrárne, a to najmä preto, že najvyšší súd vôbec nevysvetlil, z akých dôvodov nespĺňalo dovolanie sťažovateľa zákonom stanovené náležitosti (sťažovateľ nešpecifikoval v dovolaní právnu otázku a neuviedol, ako by mala byť správne vyriešená, a teda dovolacie dôvody nevymedzil zákonom predpísaným spôsobom). Podľa názoru sťažovateľa na základe jeho dovolania malo byť dovolacím súdom rozhodnutie odvolacieho súdu meritórne preskúmané a zrušené.

47. Najvyšší súd v uznesení sp. zn. 1 Obdo V 3/2018 z 31. mája 2018 uviedol, že *«o tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 C. s. p., rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 C. s. p.). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 C. s. p., má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C. s. p.) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie. Súčasná judikatúra najvyššieho súdu sa ustálila na tom, že ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ C. s. p.; neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil; neoznačí rozhodnutia dovolacieho súdu rozhodované rozdielne; nevymedzí právnu otázku, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo ktorá bola rozhodovaná dovolacím súdom rozdielne, prípadne tú-ktorú právnu otázku v rozhodovacej praxi dovolací súd ešte neriešil; dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach (o tom, ktorú otázku a ktorý*

judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli). Ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. Na druhej strane bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu; rozdielneho rozhodovania dovolacieho súdu; ako aj absencie vymedzenia právnej otázky, nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa (advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa), z vlastnej iniciatívy vyhľadávať všetky rozhodnutia dovolacieho súdu týkajúce sa danej problematiky a následne posudzovať, či sa odvolací súd odklonil od názorov v nich vyjadrených; posudzovať či dovolací súd rozhodoval rozdielne. V opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesné neprípustný, bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v C. s. p., ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p. Zároveň bol prijatý záver, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., by mal dovolateľ: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c) uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., by mal dovolateľ: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju odvolací súd riešil, b) vysvetliť, v čom je riešenie právnej otázky odvolacím súdom nesprávne, c) uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Napokon v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ C. s. p., by mal dovolateľ: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom je riešenie právnej otázky dovolacím súdom rozdielne, c) uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa §447 písm. f/ C. s. p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 C. s. p. v spojení s § 431 ods. 1 C. s. p.

a § 432 ods. 1 C. s. p.). V dôsledku viazanosti dovolacieho súdu dovolacím dôvodom, neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom (vid' uznesenie najvyššieho súdu z 13. júla 2017, sp. zn. 3Cdo/235/2016). V uznesení z 8. júna 2017, č. k. 3Cdo/52/2017, zároveň dovolací súd skonštatoval, že v prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (písm. a/ až c/ § 421 ods. 1 C. s. p.). Dovolateľ je teda povinný v dovolaní jednoznačne uviesť, v čom vidí prípustnosť dovolania, t. j. ktorý z predpokladov uvedených v § 421 ods. 1 C. s. p. zakladá jeho prípustnosť. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania (rovnako aj uznesenie najvyššieho súdu z 26. septembra 2017, č. k. 1Cdo/206/2016, bod 16).».

48. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP najvyšší súd v uznesení sp. zn. 1 Obdo V 3/2018 z 31. mája 2018 uviedol, že «v prípade, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.), je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť označením rozhodnutí dovolacieho súdu, od ktorých sa odvolací súd v riešenom spore odklonil. Tento dôvod prípustnosti sa viaže na ustálenú judikatúru najvyššieho súdu, ktorá nebola rešpektovaná zo strany odvolacieho súdu, a to v tom, že odvolací súd zaujal iný právny záver, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal najvyšší súd v rozhodnutiach, ktoré boli zverejnené ako súdne rozhodnutia zásadného významu v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Ak už došlo k judikatórnemu vyriešeniu určitej otázky a k publikovaniu niektorého rozhodnutia alebo stanoviska riešiaceho túto otázku v Zbierke, je potrebné, aby súdy tento judikatórny posun vo svojej rozhodovacej praxi zohľadňovali. Skutočnosť, že súd bez vysvetlenia nerešpektuje niektorý judikát najvyššieho súdu, oslabuje presvedčivosť jeho rozhodnutia. Ide tiež o negatívny dopad na predvídateľnosť súdneho rozhodovania. Súd sa

pri prejednávani a rozhodovaní určitej veci nemusí stotožniť s judikátom najvyššieho súdu vydaným v skutkovo a právne podobnej veci, avšak je nevyhnutné, aby svoj odlišný právny názor argumentačne (kriticky) konfrontoval v odôvodnení rozhodnutia a dostatočne vysvetlil, prečo nebolo možné stotožniť sa s judikátom. Je potom úlohou dovolacieho súdu, ak sú dôvody prípustnosti z tohto pohľadu dovolateľom uvedené, t.j. predpokladá sa, že dovolateľ „presvedčí“ dovolací súd, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, aby tento odklon, ak bude mať za to, že dovolanie je prípustné, z hľadiska právneho posúdenia vec vyriešil. Dovolateľ preto musí v dovolaní presne uviesť, ktorý konkrétny judikát (rozhodnutie uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky) nerešpektoval odvolací súd vo svojom rozhodnutí (Veľké komentáre, Civilný sporový poriadok, Števček, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kol., 2016, str. 1382).».

49. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP najvyšší súd v uznesení sp. zn. 1 Obdo V 3/2018 z 31. mája 2018 uviedol: *„Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. predpokladá, že právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Zároveň platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré nemajú vôbec súvis s rozhodovaným sporom.“*

50. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP najvyšší súd v uznesení sp. zn. 1 Obdo V 3/2018 z 31. mája 2018 uviedol, že *„v prípade, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení dovolací súd rozhoduje rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ C. s. p.), je dovolateľ povinný dovolací dôvod*

vymedziť označením rozhodnutí dovolacieho súdu, konkretizovaním, v čom vidí dovolateľ rozdielnosť rozhodovania a posudzovania právnej otázky dovolacím súdom.“.

51. Po takomto objasnení východísk svojej rozhodovacej praxe najvyšší súd dovolanie sťažovateľa odmietol už len s takýmto odôvodnením: „Dovolací súd konštatuje, že žalobca v podanom dovolaní nešpecifikoval právnu otázku a neuviedol, ako by mala byť otázka správne riešená, z ktorého dôvodu dovolacie dôvody nevymedzil zákonom predpísaným spôsobom. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcu podľa § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ C. s. p., nie je procesné daná, preto jeho dovolanie podľa § 447 písm. f/ C. s. p., odmietol.“

VI.

Posúdenie vecí ústavným súdom

VI.A Rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obo 6/2017 z 18. októbra 2017

52. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd a právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich (II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, I. ÚS 311/08). Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

53. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza

zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť a aj domáhal využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (IV. ÚS 115/07).

54. Sťažovateľ sa obrátil s námietkami chýb právneho posúdenia veci odvolacím súdom najprv na najvyšší súd v ním podanom dovolaní, čo je podmienkou prípustnosti ústavnej sťažnosti (bol uplatnený skôr dostupný a účinný právny prostriedok na ochranu základného práva). Taká postupnosť však zároveň na báze subsidiarity vylučuje možnosť ústavného súdu vyhovieť následne (po rozhodnutí dovolacieho súdu) podanej ústavnej sťažnosti v časti, v ktorej smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu. Uvedený záver platí, aj keď senát ústavného súdu (v predchádzajúcom zložení) prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu. Ide totiž o absenciu právomoci ústavného súdu – najvyšší súd ako dovolací súd je v tomto prípade „iným súdom“, ktorý poskytuje ochranu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prednostne pred ústavným súdom. Dotknutá okolnosť je primárne daná (nezmenená) aj pri aktuálnom meritórnem rozhodovaní a priamo vyvoláva negatívny záver o ústavnej sťažnosti, pokiaľ sa týka rozhodnutia odvolacieho súdu. Mení sa len forma rozhodnutia a formulácia výroku – nevyhovenie ústavnej sťažnosti vo výroku 4 tohto nálezu namiesto jej odmietnutia uznesením z dôvodu nedostatku právomoci podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde, ktoré by bolo aktuálne v štádiu predbežného prerokovania návrhu.

55. Ak by najvyšší súd rozhodol (kumulatívne napadnutým uznesením) o podanom dovolaní jeho zamietnutím alebo odmietnutím v ústavných parametroch správne, bola by tým podmieneným, pre ústavnú sťažnosť negatívnym rozhodnutím ústavného súdu neúspešne vyčerpaná možnosť sťažovateľa zvrátiť účinky rozhodnutia odvolacieho súdu v konaní o ústavnej sťažnosti. V opačnom prípade (ktorý nastal) ústavný súd zabezpečí nápravu zrušením rozhodnutia dovolacieho súdu, ktorý je v takto opätovne vyvolanom

dovolacom konaní v súlade s čl. 127 ods. 1 ústavy a postupom podľa Civilného sporového poriadku kompetentný na ďalší, inštančne spätne orientovaný prieskum (rozhodnutia odvolacieho súdu). Naposledy nastolenou otázkou sa zaoberá ďalší výklad v časti VI.B.

56. Z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na prerokovanie rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obo 6/2017 z 18. októbra 2017 vydaného v odvolacom konaní rozhodol ústavný súd o sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti v jej príslušnej časti (nad rámec vyhovenia, teda „zvyšnej“) tak, že jej v tejto časti nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

VI.B Uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo V 3/2018 z 31. mája 2018

57. Podstata sťažnostných námietok spočíva v hodnotení rozhodnutia dovolacieho súdu ako arbitrárneho bez relevantného odôvodnenia podkladového záveru o odmietnutí dovolania, ktorý spočíva v tom, že sťažovateľ (ako dovolateľ) nevymedzil dovolacie dôvody zákonom predpísaným spôsobom. Tvrdené je porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

58. Argumentácii sťažovateľa je potrebné prisvedčiť. Odôvodnenie odmietnutia dovolania v napadnutom uznesení vychádza z rozvinutého popisu náležitého vymedzenia jednotlivých dôvodov dovolania podávaného pre nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP, teda v súlade s § 432 CSP. Na túto všeobecne abstraktnú (teoretickú) časť odôvodnenia však nenadväzuje žiadna aplikačná úvaha, ktorá by uhlom pohľadu skôr prezentovaných kritérií posúdila konkrétny obsah dovolacieho podania, a tak vysvetlila negatívny záver o možnosti ďalšieho dovolacieho prieskumu pre zmätočnosť, resp. nedostatočnosť podaného dovolania. Strohá a všeobecná konštatácia nešpecifikovania právnej otázky a neuvedenia jej správneho právneho riešenia v bode 52 napadnutého uznesenia je nepostačujúca a vzhľadom na text dovolania (citovaný aj v bodoch 21 až 26 napadnutého uznesenia) vágna a bezobsažná, nenapĺňajúca kritériá základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé

súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Súčasťou obsahu týchto práv účastníka súdneho konania je primerané odôvodnenie okolností a právnych otázok, ktoré sú pre rozhodnutie podstatné, najmä pokiaľ sú namietané ako sporné.

59. Riadne odôvodnenie rozhodnutia (navyše dovolacieho) súdu nemôže byť nahradené vyjadrením predsedníčky najvyššieho súdu v konaní o ústavnej sťažnosti, preto ho ústavný súd nehodnotí z pohľadu ústavnej akceptovateľnosti a dostatočnosti. Poznamenáva len, že vyjadrenie nevychádza z reálií odôvodnenia rozhodnutia dovolacieho senátu, ale je jeho spätným dopĺňaním na obhajobu výroku napadnutého uznesenia.

60. Po rozhodnutí ústavného súdu, ktorý v bode 1 a 2 výroku tohto nálezu sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti vyhovel a napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušil pre porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy (ako univerzálnym výkladovým pravidlom) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to z dôvodov uvedených v bode 58 tohto odôvodnenia, bude povinnosťou najvyššieho súdu v novom dovolacom konaní vyhodnotiť podané dovolanie na podklade svojich vlastných téz (body 39 až 52 zrušeného uznesenia). Primárne bude potrebné rozlíšiť, ktoré z dovolacích námietok (formulovaných dovolateľom v troch prípadoch tak, ako to je popísané aj v bodoch 23 až 25 zrušeného uznesenia) sú pre rozhodnutie kľúčové, smerujúce k vyriešeniu právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu (s len adekvátnym, ale pre finálny záver relevantným odôvodnením, a to aj v prípade negatívneho posúdenia spôsobilosti námietky). Vo vzťahu k otázke (otázkam) meritórne podstatnej (podstatným) potom bude potrebné použiť opačný než v bode 58 tohto nálezu negatívne hodnotený postup a prezentovať aplikačnú úvahu o zákone nezodpovedajúcom uplatnení konkrétne namietanej okolnosti ako dovolacieho dôvodu [v procesnom rámci § 432 CSP v súvislosti s už označenou výkladovou metodikou dovolacieho súdu, a teda ako podklad rozhodnutia podľa § 447 písm. f) CSP].

61. Ak nebude mať najvyšší súd ambíciu podané dovolanie opätovne odmietnuť, prikróčí k vecnému prieskumu sťažovateľom uplatnených dovolacích námietok (ich pre rozhodnutie relevantnej časti) proti rozhodnutiu odvolacieho súdu.

VII.

Záver

VII.A K bodu 1 a 2 výrokovej časti nálezu

62.1 Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

62.2 V zmysle § 133 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, v náleze uvedie, ktoré základné práva a slobody boli porušené, ktoré ustanovenia ústavy, ústavného zákona alebo medzinárodnej zmluvy boli porušené a akým právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené základné práva a slobody. Ústavný súd zruší rozhodnutie alebo opatrenie, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa.

62.3 V danom prípade bolo potrebné vysloviť porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a v ďalšom tak zrušiť uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo V 3/2018 z 31. mája 2018 vydané v dovolacom konaní a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. V ďalšom konaní je najvyšší súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto náleze (§ 134 ods. 1 druhá veta zákona o ústavnom súde). Najvyšší súd je tiež viazaný rozhodnutím o vrátení veci na ďalšie konanie (§ 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde), ktoré je vykonateľné jeho doručením (§ 134 ods. 2 zákona o ústavnom súde; bod 2 výroku nálezu).

VII.B K bodu 4 výrokovej časti nálezu

63. Z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na prerokovanie rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obo 6/2017 z 18. októbra 2017 vydaného v odvolacom konaní rozhodol ústavný súd o prijatej ústavnej sťažnosti sťažovateľa tak, že jej v tejto časti nevyhovel.

VII.C K bodu 3 výrokovej časti nálezu

64.1 Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania. Sťažovateľ požadoval náhradu trov právneho zastúpenia, a to vo výške 598,26 €, a pritom v konaní pred ústavným súdom uspel vo vzťahu k rozhodnutiu dovolacieho súdu ako finálneho článku ústavnou sťažnosťou v súhrne napádanej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov

64.2 Ústavný súd priznal sťažovateľovi trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom pozostávajúce z odmeny advokáta za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2018 a jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2019, a to z prevzatia a prípravy zastupovania a z písomného podania ústavnej sťažnosti ústavnému súdu v roku 2018 a zaslania písomného vyjadrenia z 25. februára 2019 k písomnému stanovisku predsedníčky najvyššieho súdu v roku 2019. Vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších prepisov (ďalej len „vyhláška“). Podľa § 11 ods. 2 v spojení s § 3 ods. 1 vyhlášky je odmena advokáta (základná tarifa) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2018 1/6 z výpočtového základu zo sumy 921 €, čo činí za jeden úkon právnej služby odmenu v sume 153,50 €, a k nej treba pripočítať režijný paušál vo výške 9,21 €, čo činí celkovú sumu 325,42 € za rok 2018, a zároveň za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2019 1/6 z výpočtového základu zo sumy 980 €, čo činí za jeden úkon právnej služby odmenu v sume 163,33 €, a k nej treba pripočítať režijný paušál vo výške 9,80 €, čo činí celkovú súhrnnú

sumu 498,55 €, ku ktorej sa pripočíta sadzba dane z pridanej hodnoty vo výške 20 %. Celková suma trov právneho zastúpenia je teda vo výške 598,26 €. Z týchto dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto nálezu. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je najvyšší súd povinný vyplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 263 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

VII.D K odkladu vykonateľnosti uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo V 3/2018 z 31. mája 2018 v spojení s rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obo 6/2017 z 18. októbra 2017

65. Podľa § 129 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na návrh sťažovateľa odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ak by právnymi následkami napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu hrozila závažná ujma a odloženie vykonateľnosti nie je v rozpore s verejným záujmom.

66. Ústavný súd svojím uznesením č. k. II. ÚS 596/2018-30 z 13. decembra 2019 rozhodol o prijatí sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie a odložil vykonateľnosť uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo V 3/2018 z 31. mája 2018 v spojení s rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obo 6/2017 z 18. októbra 2017.

67. Podľa § 131 ods. 1 zákona o ústavnom súde odklad vykonateľnosti aj dočasné opatrenie zanikajú najneskoršie právoplatnosťou rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej, ak ústavný súd nerozhodne o ich skoršom zrušení.

68. S poukazom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, sa pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumie jeho doručenie účastníkom konania. Tým nastanú účinky uvedené v predchádzajúcom bode. Eventuálny odklad vykonateľnosti (právoplatnosti) dovolaním napadnutého rozhodnutia je vecou nového dovolacieho konania (§ 444 CSP). Možno však nad rámec aktuálneho rozhodovania dodať, že odklad

vykonateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (rovnako ako skorší odklad vykonateľnosti rozhodnutia dovolacieho súdu) v tejto veci nemá vzhľadom na negatívne vyznenie rozhodnutí všeobecných súdov všetkých inšancií k žalobe sťažovateľa priamy vplyv na status dotknutých nehnuteľností v konkurznom konaní.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. januára 2020

Miroslav DURIŠ
predseda senátu